

SZÍNHÁZ

A MAGYAR SZÍNHÁZI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

DRÁMAMELLÉKLET 2009. NOVEMBER

Mika Myllyaho

KÁOSZ

(2007)

Fordította: Jankó-Szép Yvette

KÁOSZ A RENDBEN

Egy kortárs drámáról és szerzőjéről, akit iskolában (is) tanítottak írni

Mika Myllyaho a Helsinki Színiakadémián végzett 1999-ben, papírforma szerint színházrendezőként. Már akkor ígéretes tehetségnek számított, s hamarosan a Nemzeti Színház és az ő vezetésével működő Ryhmäteatteri (Csportszínház) rendezőjeként jelentős kritikai és közönségsikereket aratott Shakespeare-, Alexis Kivi- és Brecht-értelmezéseivel (*Hamlet*-rendezését a Salzburgi Ünnepi Játékokra is meghívták).

S bár segédkezett színháza nem egy produkciója szövegének át-, illetve megírásában, első saját drámája, a számos mozzanatában önéletrajzi ihletésű *Pánik*, mely utóbb egy trilógia első darabjának bizonyult, 2005-ig váratott magára. A három nagyszerűen megrajzolt, harmincas éveiben járó férfi – Almodóvar filmcímét kölcsönözve – „teljes idegösszeomlását” bemutató komédia a szerző rendezte nagyszerű ősbemutatón s az azt gyorsan követő újabb premiereken is zsúfolásig telt házakat vonzott.

A *Pánikot* Magyarországon a PanoDráma mutatta be először felolvasó színházi formában Rába Roland rendezésében, s nagy sikerén felbuzdulva az akkor befogadóként működő Nemzeti Színház 2009. október 10-én saját produkciójaként vitte színpadra az eredeti szereposztással és rendezővel.

A trilógia második darabja, a 2008-as *Káosz* három harmincas nőről szóló fekete komédia, mely a *Pániknál* talán kevésbé kerek, ám mélyebb és bonyolultabb dráma, ráadásul három gazdag, sőt parádés női szerepet kínál, hiszen a barátnőket, Sofiát, Juliát és Emmít játszó színésznőknek hét másik figurát is életre kell kelteniük, még hozzá elsősorban az életüket pokollá vagy éppen földi paradicsommá tevő, vas-kos szarkazmussal ábrázolt férfiakét.

Az ősbemutató a finn színházi szokások ellenére több mint fél évig volt műsoron a Ryhmäteatteriben (ez ott nagyon nagy széria!) a szerző érzékeny rendezésében, jelenleg

pedig Turkuban játsszák nagy sikerrel a darabot. Budapesten az egyhetes márciusi műhelymunkát és bemutatót, melynek során kilenc színésznő (Bartsch Kata, Bodor Böbe, Kaszás Ágnes, Alice Müller, Száger Zsuzsa, Szalay Marianna, Szandtner Anna, Takács Nóra Diána és Urbanovits Krisztina) Alexis Meaney finn vendégrendező és jelen sorok írója dolgozott az anyagon, szintén hazai premier követi a PanoDráma produkciójában a 2010-es Tavaszi Fesztivál keretében.

A trilógia befejező részének, a *Harmóniának* az ősbemutatója 2009 szeptemberében volt a szerző rendezésében, ezúttal is a Ryhmäteatteriben.

Pánik, *Káosz*, *Harmónia*. Nemigen akad színházba járó finn, aki e címeket ne ismerné. Holott, gondolhatnánk, voltaképpen egy színházrendezőről van szó, aki egyszer csak írásra adta a fejét. Csakhogy nem így történt a dolog.

A Helsinki Színiakadémia bő tizenöt évvel ezelőtt kidolgozott egy olyan, Európában tudtommal egyedülálló programot, melyben egy alaposan végiggondolt és rendkívül sikeres elgondolás nyomán együtt képeznek rendezőket, drámaírókat és dramaturgokat, sőt az írói vagy a rendezői alkotómunka igen korai fázisába bevonják a színészhallgatókat is. (Ezt a receptet használtuk fel téli drámaíró-műhelyünkön – lásd a *SZÍNHÁZ* 2009. júliusi drámamellékletéhez, Almássy Bettina *Megfulladok!* című művéhez írt bevezetőt.) A fenti program kidolgozása a kortárs finn drámának egy olyan ígéretes korszakát követte, mint amelyet most a magyar él át. Am alighogy az új szak első évfolyamai diplomát kaptak kezükbe, tucatnyi új drámaíró és új hang jelent meg a finn színpadokon, és ez a jelenség szinte egyik napról a másikra megfordította a hazai és külföldi darabokra jegyet váltók arányát...

A program lényegéről a drámaíróként végzett, de ma már nemzetközi sztárrendezőnek számító Kristian Smeds így

mesél: „Az Akadémián voltaképpen arra buzdítottak minket, hogy írjuk meg a magunk színházát. Vagy színházait! Ne csak darabokat. Darabot írni olyan unalmasan hangzik, de színházat írni már sokkal nagyobb kalandnak ígérkezett. A színészek segítségével aztán az írás folyamata egészen a gyakorlati színházcsinálásig vezetett. Ilyen értelemben sokkal inkább drámaírónak tekintem magam, mint színházrendezőnek. A rendezés csak arra szolgál, hogy befejezzem általa az írást.”

Sokan gondolkodnak így az ifjú és középkorú drámaírók közül Finnországban, akik írók és rendezők egy személyben. S ha színpadi munkáikat nem látjuk is, darabjaikhoz már eddig is elég könnyen hozzájuthattunk valamelyik nagy világnyelven. A gyors, minőségi drámafordítások és az angol nyelven mindig naprakészen elérhető információ ugyanis

szintén eltanulandó a finn kollégáktól. Ha ők egy új drámában bármi esélyt látnak arra, hogy nemzetközi színpadon is megállja a helyét, azonnal lefordítatják angolra, németre, svédre, vagy amire kell. Ilyen közvetítő nyelvek révén ismerhettem meg Myllyhón és Smedsen kívül Laura Ruohonen gyönyörű lírai darabjait, Juha Jokela szellemes realista műveit, Sirku Peltola nagy vidéki színpadra való komédiáját, Leea Klemola fergeteges abszurdjait vagy Sofie Oksanen történelmi tragédiáját – hogy csak néhány nevet említsek. 2009 áprilisában azonban szerencsére megjelent a Polar Kiadó finn antológiája magyarul, úgyhogy többé végképp nincs ürügy arra, hogy negligáljuk a virágzóan gazdag kortárs finn drámát. Elvégre a rokonaink, vagy mi a szösz.

Merényi Anna, PanoDráma

SZEREPLŐK

SOFIA, általános iskolai tanár

JULIA, terapeuta, Emmi testvére

EMMI, újságíró, Julia testvére, egy kislány anyja

A szereplők 30–45 évesek lehetnek

TOVÁBBI SZEREPLŐK

IGAZGATÓNŐ

KÁVÉHÁZI KISZOLGÁLÓ

MARKUS, Sofia férje

FÉRFI A KÁVÉZÓBAN (foglalkozására nézve telefonoperátor)

FÉRFI, Julia betege

LEO, Emmi férje

KÜLFÖLDI NŐ

FŐSZERKESZTŐ

TYTTI az 5.c-ből

1. és 2. bíró

Az összes szerepet három nő játssza. A darab több különféle helyszínen játszódik mintegy fél év leforgása alatt

1. JELENET

AMELYBEN ELKEZDŐDIK SOFIA TÖRTÉNETE

SOFIA *(a közönséghez)* Sofia Lehto vagyok, harminchat éves általános iskolai tanár, két gyermekem van. Néhány évvel ezelőtt kezdtek rossz irányt venni a dolgok az életemben. Először édesanyám betegedett meg súlyosan, és nem sokkal azután egyszer csak nem volt sehol. Mi maradt utána? Egy keresztelől több a temetőben. Aztán az iskola élére, ahol dolgozom, új igazgatót neveztek ki. Az autónk lerobbant. Kiderült, hogy a házuk penészedik. Markusnak, a férjemnek le kellett bontania az összes közfalat, s a gyerekek folyton betegek voltak. Én, én nemigen aludtam az utóbbi időben...

Julia és Emmi egy kávézóban

Ezek itt a legjobb barát nőim. Ő Julia, foglalkozására nézve terapeuta. Ő pedig Emmi, újságíró, Julia testvére. Körülbelül tavaly november táján történt, hogy elhívtam őket egy kávéra, mert segítségre volt szükségem.

2. JELENET

SOFIA A GONDJAIRÓL MESÉL A KÁVÉZÓBAN

Kávézó

JULIA Szóval óriási hatást gyakorolt rám... Ez egyszerűen lélegzetelállító, Naomi Kleinnak ez az új könyve: a *Sokk-doktrína*... Szóval... *(Emmihez)* Szerintem a fő erénye az, hogy képes belelátni a rendszer belsejébe, a társadalom zsigereibe... Valahogy elkapja a logikáját a dolgoknak... Emmi, gondold bele, ez ugyanaz, amiről az én munkám is szól: próbálok megfejteti az emberi elmezavar logikáját. EMMI Hát, én nem látok ebben semmi óriásit... Ráadásul svédül van... Egy szót sem értek belőle. JULIA Tudod, az előző könyvében például azt szellőztette meg, hogy a Nike a Fülöp-szigeteken kezdte gyártatni a futócipőit. EMMI Nagy dolog. Volt valaki, aki nem tudta? JULIA Oké, de ez a könyv, a *No Logo*, mutatta meg mögötte az emberi történetet. EMMI És? Bezárták azt a cipőgyárat vagy valami?

JULIA Ne keverjük össze a dolgokat. Ez nem a mi gondunk. És most, ebben az új könyvében azt feszegeti, mért van az, hogy az ilyen társadalmi válságok, katasztrófák idején valaki mindig meggazdagodik. Gondolj bele, az egész családja nagy aktivistamúltnal rendelkezik.

EMMI Mért, a mi családuknak tán nem büszkélkedhet aktivistamúltnal?

JULIA Hogyhogy?

EMMI Csak arra az esetre próbálok célozni, amikor '86-ban Grönholm néni szörmeboltja előtt ordibáltál Arafat-kendővel a képeden.

JULIA Jó, az egy kicsit szerencsétlenül sült el...

EMMI Ja! Kicsit?!

JULIA Mindig ugyanezt dörgölöd az orrom alá. Semmi más emléked az ifjúságunkról?

EMMI Nem is tudom, csak ez valahogy olyan élénken él az emlékezetemben.

JULIA Persze... Tudod, milyen fárasztó neked bármiféle társadalmi jelentőségű ügyről beszélni? Mert egyszerűen éretlen vagy.

SOFIA Héé, elnézést!

JULIA/EMMI Na... Most mi?

SOFIA Már ne is haragudjatok... Szerintem elég bántó, hogy én idehívlak benneteket, és titeket egyáltalán nem érdekel az, amit mondani akarok.

JULIA Bocsi... Na mesélj.

SOFIA Hát... öö... A probléma lényege az, hogy ma gyűlés lesz az iskolában, és valahányszor valami számomra fontosról próbálok beszélni ezeken a tanári összejöveteleken, rögtön sírhatnékom támad... S itt van ez az új igazgató...
JULIA Figyelj, Sofia... Amikor a számodra fontos dolgokról beszélsz, és sírhatnékod támad, el kellene gondolkodnod azon, milyen érzés bujkál ilyenkor a tudatod legmélyén...
EMMI ...Áh, Sofiánál az a gond, hogy alulról közelít a dolgokhoz. Pedig felülről kell kezelni az ilyen helyzeteket. Ha így csúszol-mászol, akkor elveszted a játszmát, még mielőtt kinyitnád a zádat.

SOFIA Igen-igen, talán igazatok van, de nekem mindjárt fel kell szólnom ott előttük.

EMMI Én azt mondom, jól tennéd, ha pontosan átgondolnád, mit is akarsz mondani nekik, és begyakorolnád előtte.

JULIA Úgy van... Emminek ez egyszer igaza van. Így legalább nem leszel majd úgy berezelve.

EMMI Mit akarsz nekik mondani? Gyerünk, gyakoroljuk.

SOFIA Hát... A probléma lényege az, hogy ez az új igazgató csak a pénzről beszél, és a költségek csökkentéséről... Az oktatás színvonala egyáltalán nem érdekli... Annak semmi jelentősége. Mi, tanárok örületes erőfeszítéseket tettünk, hogy ez az iskola működhessen, de most nincs tovább, egyszerűen képtelenség tovább alkudozni...

JULIA Aha... Pontosan... Klein is pont erről beszél. Hogy efféle társadalmi katasztrófák idején az emberek hajlamosak gyors döntéseket hozni. Ilyen az erőforrás-bevonás és a leépítés...

SOFIA Erőforrás-bevonás! Ez az, ezt a szót használja az új iskola-igazgatónk is... El tudjátok képzelni? Mi a francot akar ezzel? Maholnap Kínából rendeljük az olvasásikészség-fejlesztő oktatást is, *(Színlelt akcentussal)* ész málisz megván á megoldász elle á cuna olvaszász-zavalla...

JULIA Csak nem rasszista egy kicsit? Ráadásul nálatok elég sok a bevándorló-gyerek.

EMMI Ne köss már bele mindenbe... Csak keményen, Sofia! El tudod te mondani, amit akarsz, ne hagyd, hogy lyukat beszéljenek a hasadba. Úristen. Elkéstem. El kell hoznom Siirit Leótól.

JULIA Puszi Siirinek! Mondd meg neki, hogy majd hozok még neki könyveket...

EMMI Figyelj, tudod, hogy még csak öt és fél éves. A *kis herceg* még ráér, meg a Busht bíráló publicisztika is. A *Donald kacska kalandjai* pont elég lesz. Nem akarom, hogy olyan pápaszemes vénkisasszony legyen belőle, mint te...

JULIA Mit mondott?

SOFIA Nem hallottam... Elmondanád még egyszer, hogy csináljam...

JULIA Ne haragudj... Sajnos most nekem is mennem kell. Negyedórán belül érkezik a betegem. Olvasd el ezt a könyvet.

3. JELENET

AZ IGAZGATÓNŐ BEJELENTI, HOGY BEZÁRJÁK AZ ISKOLÁT

SOFIA *(a közönséghez)* Szóval ki se tudtam nyitni a számat azon az értekezleten, a nő a sokkterápiát választotta.

IGAZGATÓNŐ Szomorú kötelességemnek teszek eleget, amikor a következő kellemetlen hírt bejelentem.

SOFIA *(a közönséghez)* Ő az iskolánk új igazgatónöje.

IGAZGATÓNŐ Mivel sehogy sem sikerült a jelenleginél jobban csökkentenünk a kiadásainkat, s mivel a diákjaink létszáma sem túl nagy, úgy néz ki, elkerülhetetlen, hogy az iskolát bezárják, és összevonják egy nagyobb, jobban működő intézménnyel.

SOFIA *(a könnyeivel küszködik)* Elnézést, de mi ezt így nem fogadhatjuk el...

IGAZGATÓNŐ Mit mond?

SOFIA ...Ezt mi egyszerűen nem fogadhatjuk el... Nem kényszeríthetnek ilyesmire... Itt van nálam ez a könyv, ez egy kitűnő sokkos könyv, ebben elég sok ehhez hasonló példát sorolnak fel... Amikor egy közösség fellázad az ilyen abszurd döntések ellen... Hát én vagyok itt az egyetlen, akinek ez a véleménye?

IGAZGATÓNŐ Bár ez a szomorú helyzet, az iskola fennállásának százéves évfordulója közeledik, és mivel iskolánk, mint tudjuk, jelentős múlttal büszkélkedhet, az volna a kéresem... Ne emlegessük ezt a bezárás-dolgot az ünnepség során. Nem érdemes ilyen szomorú dolgokkal elrontani a kellemes ünnepi hangulatot... Rendben. És akkor a szereposztás az ünnepi előadásra... Ki lesz Agricola? Hát senki se szeretne egy négyszáz éves bibliafordító bőrébe bújni?

4. JELENET

SOFIA BEHÚZ EGY FÉRFINAK A KÁVÉZÓBAN

SOFIA *(a közönséghez)* A gyűlés után elindultam az osztályom terme felé, aztán egy jó darabig az ajtó résén keresztül figyeltem a diákjaimat. De nem tudtam bemenni. Ehelyett kíséltálm az iskolából, egyenesen az első kávézóba. KISZOLGÁLÓ/JULIA Helló, hogy s mint... Zsírszegény tejjel lesz? Nagyt vagy kicsit? Világos vagy sötét pörkölésűt... Milyen bögrébe? Papírba vagy üvegbe? Fehér vagy piros színűbe? Barna cukorral legyen vagy simával?...

SOFIA Phh... Tudom is én. Mindegy.

KISZOLGÁLÓ Elvitelre vagy helyben? Zsíros tejjel lesz? Sötét, francia vagy normál pörkölésű babból...

SOFIA *(a Kiszolgálóhoz)* Állj! *(A közönséghez)* Én csak egy kávé szerettem volna. Miért kell ennyi kérdésre válaszolnom? *(A Kiszolgálóhoz)* Helyben, üvegpohárba, zsíros tejjel, cukor nélkül, sötét pörkölésű babból kérek dupla kávé. Meg egy fánkot is, helyben és nejlön nélkül! Vagyis egy pilanatot... áh, mégsem azt kérem.

KISZOLGÁLÓ Eldöntene végre, bassza meg?

SOFIA Hát... öö... Egy üveg vizet kérek.

KISZOLGÁLÓ Köszönöm.

SOFIA (a közönséghez) Nagyon furán éreztem magam, és otthon is feltűnően feszült voltam az utóbbi időben. Markus, a férjem, aki nyakig van a házfelújításban a penész miatt, szóval Markus mindenféle idióta javaslatokkal idegesít.

MARKUS Figyu... Mért nem mész el jógázni vagy valami, van ez a bodipumping vagy hogy hívják...

SOFIA Markus... Az az Astanga, amire járok, az jóga...

MARKUS Aha... Nahát, délután elhozom az új autót a Volvótól, gondoltam, hátha az feldob kicsit...

SOFIA Miről beszélsz... Megállapodtunk, hogy nem veszünk új autót, nem?

MARKUS Bocs, drágám, de egy szót se hallok ezzel a fülvédővel a fejemen.

KISZOLGÁLÓ Itt a vize.

SOFIA Köszönöm. (A közönséghez) Na, és ebben a pillanatban berontott a kávézóba egy olyan teljesen átlagos irodista pasas, úgy nézett ki, mint egy ilyen T-mobilos faszi.

FÉRFI/EMMI Egy lattét kérek, duplán és zsírszegény tejjel.

KISZOLGÁLÓ Sajnálom, de a zsírszegény tejünk elfogyott.

FÉRFI (megszólal a telefonja) Ez nem kifogás. És figyu, lesz még egy fánk, és kártyával fizetek. Halló-halicsek... Na szivasz... Mizu, haver?... Hogy a recepció csaj? Az a szürke kiséger?... Koptasd le... De a másik az bombázó. Meekkora segge van... He-he... Nincs igazam?...

SOFIA (a közönséghez) Engem általában egyáltalán nem zavar, ha valaki fennhangon telefonál mellettem...

FÉRFI Nem, nem, dehog, csak beültem a kávézóba, és valami újonc van a pultnál, aha, he-he... Először fut neki a latténak... MegDÖGLök, micsoda látvány...

SOFIA (a közönséghez) Bár én magam inkább kimegyek ilyenkor beszélni. Szerintem egyszerűen kellemesebb bizalmasan bonyolítani az ilyesmit.

FÉRFI Ez a hely szabad itt? Kösz. Hogy mi? Ne má! Hogy átröptítenek Kubába mindenkit motorostól? Naná hogy benne vagyok! Mekkora királyság. Helló, KISLÁNY, megemelnéd a segged, nem érek rá egész nap! Hozzáfogtál már a kávéhoz?... Aha... Mit szóljon a család?! Semmit. Bazmeg, lobog a hajunk, keresztül egész Kubán, vrumm-vrumm. Valami hobbiya csak kell legyen az embernek... Ha-ha-ha... (Harsányan nevet)

SOFIA Ebben a pillanatban történt valami. Ez a nevetés... Hallhatnám még egyszer?

A Férfi nevet

FÉRFI HA-HA-HA-HA...

SOFIA Nem is tudom, de ez a nevetés olyan volt, mintha belém vágta volna, megbénította volna az agyamat. Nem emlékszem, éreztem-e korábban valaha is ehhez hasonlót. Úgy éreztem magam tőle, mintha az egész tanári kart át is csoportosították valahová a harmadik világba... Ezután a következő fordulatot vették az események: felálltam, és elvettem a pincérlánytól a férfi kávéját. Majd én segíték, mondtam... Nem tudom, mi volt a fejemben. Valami láthatatlan erő hajtott a felé a pasas felé... Itt a lattéja, mondtam. De ahogy nyújtottam feléje, ahelyett, hogy odaadtam volna neki a csészét, a fejére öntöttem az egészszet... Ami ezután következett, az, ha lehet, még álomszerűbb volt. A pasas feláll, és ütésre emeli a kezét. A karja elindul a levegőben, de a talpa alatt tócsában áll a kávé, és valószínűleg emiatt kicsusszan alóla valahogy a lába. Ebben a pillanatban én felemelem az öklöm, behunyom a szemem, és behúrok neki egy akkorát, amekkora csak a muszklimtól telik... Valami mintha megrepedne. Kicsit olyan, mint amikor a tojás héját töröd fel. A következő pillanatban arra térek magamhoz, hogy tiszta vér minden, a pasas fehér inge is vörös már. Erre üvölni kezd, mint egy eszelős, a

nevemet, telefonszámomat követeli... És... öö... Én megadtam neki, aztán pedig békésen visszasétáltam a helyemre... Iszogattam a vizem... És nem gondoltam semmire. Nem sokkal utána odahívtam Juliát és Emmi telefonon.

5. JELENET

SOFIA DÜHROHAMOT KAP EGY PARKOLÓ AUTÓ LÁTTÁN

Emmi, Julia és Sofia a kávézóban

JULIA Szia.... Mi történt? Minden rendben?

SOFIA Nem merem hazatelefonálni Markusnak.

JULIA Megfenyegetett? Úgy értem, a pasas a kávézóból.

SOFIA Nem... Nem... Inkább csak idegesített. Nézzétek a kezemet, nézzétek a kezemet... Látjátok, kezd reszketni a kezem.

JULIA Nyugodj meg... Már vége.

EMMI Na... Oké-oké... Kezdjük az elején... Hogy ütötte meg? Az arcát találtad el?

SOFIA Valahogy úgy... egyenesen...

JULIA Mit kérdezzetsz ilyeneket?

EMMI Azt csak tudnunk kell, hogy mi történt a pasassal. Ha szemből, egyenesen húzol be, könnyen eltörhet az orra, s az bizony nagyon drága mulatság is lehet...

JULIA Muszáj neked mindig ilyen gyakorlatiasnak lenned? Sofia teljesen ki van borulva. Kit érdekel itt most az ütés-technika?

EMMI Phuh, és neked muszáj mindig olyan empatikusnak lenned? Tény az, hogy Sofia pofán vágott valakit, és az erőszakos cselekmények mindig bíróság elé kerülnek. Egyébként az jó, hogy nem jött ki a rendőrség. Mondjuk, lehet, hogy majd telefonálnak.

SOFIA Én... nem is én voltam... Csak úgy megtörtént...

JULIA Emmi, figyelj, mégis szerinted akkor most mi a teendő?

EMMI Fel kell hívunk a pasast... Hátha sikerül megegyeznünk vele valahogy... Mert különben... szinte látom már a szalagcímekeket: „Brutalitás a kávézóban. Ökölrel támadt a békés vendégre az általános iskolai tanárnő...” Tipikus háromnapos sztori. Második nap a te sírástól felpuffadt arcod az újságban: „Sajnálom, hogy orrba vágtam.” És végül vagy „rács mögé kerül?”, vagy „kezet rá”, vagy „a bíróságon találkozunk”.

JULIA Hagyd már abba, Emmi. Mit segít ez?

SOFIA Mi a francot csinál ott az az autó. (Kimegy)

JULIA Sofia, azt hiszem, most legjobb lesz, ha hazamész és kipihened magad, volt alkalmad belenézni abba a Kleinkönyvbe?

SOFIA (a színpalak mögött) Helló... Bocsánat, hölgyem... Bocs, mért parkol ide... Itt nem az úttesten vagyunk! Hallja!... Ez a gyalogosoké. Mert ez itt a járda! (Feldühödik, és üvölni kezd) És ha most azonnal nem húzol el innen a bűdös tragacsoddal, akkor én szarrá vágom... Rohadt fasiszta! Az istenit, ha még egyszer meglátom, hogy ide parkolsz, elkaplak és kinyírlak!!!

Az autó elhajt. Sofia visszatér a kávézóba

Rossz helyen parkolt, kicsit...

EMMI Még jó, hogy figyelmeztetted.

JULIA Gondjaitok vannak Markuszal? Mi van veled? Sosem láttalak még ilyennek...

SOFIA (sír) Nem tudom... Az a szemét trampli be akarja zárni az iskolát. Valamit tenni kell... Senki sem csinál semmit...

EMMI Sofia, tudod jól, hogy az ilyesmi megtörténik, és hát

meglehet, hogy a te iskolád a következő. Ilyen ez a világ. Nagyon sajnálom.

JULIA Nem feltétlenül, nem magától ilyen... Valamit megpróbálhatnánk tenni.

EMMI Megpróbálhatnánk? Akkor már csinálni kell valamit, nemcsak próbálkozni.

SOFIA *(sír)* Én fogok is. A végsőig fogok harcolni az iskolánkért.

EMMI Nagyszerű! Mi a stratégiád?

SOFIA Stratégia? Hát van egy csomó jó gondolatom, ötletim...

EMMI Nézz magadra. Senki sem fog rád hallgatni, ha elkezdés ott bögni. Ez az első és legfontosabb szabály!

JULIA Emmi, hagyj már abba! Talán segíthetnénk valahogy... Úgy értem, tényleg... Nem gondolod?

EMMI Persze. Én csak annyit mondtam, segítő szándékkal, hogy nem érdemes könnyes szemmel odamenni... *(Elmegy)*

6. JELENET

AZ IGAZGATÓNŐ SZABADSÁGRA KÜLDI SOFIÁT

Igazgatói iroda

SOFIA *(a közönséghez)* Hamarosan ott is találtam magam újból az igazgatónő irodájában. Felhívták a rendőrségtől.

IGAZGATÓNŐ Munkaidőben elmész az iskolából, és felügyelet nélkül hagyod a diákjaidat az osztályban.

SOFIA Bocsánat.

IGAZGATÓNŐ És mit jelentsen ez, hogy nyilvánosan elütöd a kis harmadikos Paulus édesapját?

SOFIA Sajnálom.

IGAZGATÓNŐ Ebben a helyzetben! Tisztában vagy vele, mit jelent ez piárszempontról a mi iskolánknak?

SOFIA *(a közönséghez)* Azt mondta, hogy a vezető testületnek komolyan fontolóra kell vennie a helyzetemet. És hogy rendkívül nehéz lesz megakadályozni, hogy elbocsássanak.

IGAZGATÓNŐ Úgyhogy a következőt fogjuk tenni... Közös érdekünk az, hogy ezt az esetet belső ügyként kezeljük a tantestületben... De hadd tegyem fel egyenesen a kérdést: ez a közöttünk tapasztalható kommunikációs probléma vajon annak tulajdonítható, hogy én kaptam meg ezt az igazgatói állást, és nem te? Te is megpályáztad velem egy időben, vagy nem?

SOFIA *(sírva)* Igen... meg...

IGAZGATÓNŐ Tehát a következőt fogjuk tenni... Te most szépen hazamégy, én pedig e pillanattól két hónap szabadságra küldelek... Közben szépen lekerül a napirendről ez a kis kávézós epizód.

SOFIA És az iskolai ünnepély... Megtarthatnám azért az ünnepi beszédet a százéves évfordulón? Elég sokan ott lesznek édesanyám volt kollégái és diákjai közül...

IGAZGATÓNŐ Úristen... Nézz magadra... Na rendben van... Tartsd csak meg azt a beszédet... De ne feledd: egy szót se a bezárásról! Megegyeztünk?!

SOFIA *(a közönséghez)* Kiment, s én csak gubbasztottam ott tovább egyedül az irodában. Két hónapig otthon kell ülnöm. A falról szigorú szemekkel bámult rám államunk elnöke s mellette az iskola igazgatóinak egész sora, köztük az anyám.

7. JELENET

AMELYBEN ELKEZDŐDIK JULIA TÖRTÉNETE

Julia a rendelőjében

JULIA *(a közönséghez)* Az én történetem akkor kezdődött, amikor egy új férfi beteg jelentkezett a rendelőmben tavaly decemberben. Gondjai voltak a párkapcsolatával. Két gyerekük volt. Egyfajta általános szorongás gyötörte. Rájöttem, az a problémája, hogy a személyiségében két erősen ellentmondásos vonás érvényesül egyszerre. Egyrészt végletesen félnék és bizonytalan mindenféle döntéshelyzetben, másrészt megnyerő és izgalmas beszélgetőtárs. Próbáltam fogást keresni ezen a félős énjén, és lassan, óvatosan feltérképezni...

JULIA Ha például arra gondol, hogy csak úgy van... Létezik, anélkül hogy bármit is csinálna. Mi az az érzés, ami a lelke legmélyén bujkál olyankor?

FÉLŐS FÉRFI Borzasztó kínos kérdés. Bizonyára félelem van a legmélyén, de nem igazán tudnám körülírni, mitől félek...

JULIA Aha. Na és amikor nem csinál semmit... amikor csak úgy van... Tud csak úgy lenni?...

TÜZES FÉRFI Nem is tudom... Azt hiszem, nagyon nehezemre esne. Folyton az az érzésem, hogy túlpörög az agyam.

JULIA Ezzel ez a másik énje elegánsan ki is kerülte a kérdést...

TÜZES FÉRFI Aha, lehet. Lehet... Ismered azt a filmet hogy *Harcosok klubja*? Láttad már?

FÉLŐS FÉRFI Végül is talán az a gond, hogy félek a saját érzéseimtől...

TÜZES FÉRFI ...Hé! Figyu! Te fogd be. Szóval a *Harcosok klubja*. Tudod, Brat Pitt-tel... Eszméletlen...

JULIA Ühüm...

TÜZES FÉRFI Kivel voltál megnézni?

JULIA Egyedül. Megvan vagy tíz éve.

TÜZES FÉRFI Látod, ha akkor felhívtál volna...

JULIA *(a közönséghez)* Talán ekkor történt... Kezdtem megfeledezni arról a másik oldaláról, arról, hogy velem is foglalkozzam... És a másik, a valódi ok talán az volt, hogy kezdett idegesíteni. Sehogy sem tudtunk előrelépni... Mondjuk, az is igaz, hogy elég túlterhelt voltam akkoriban, kicsit sok volt a betegem...

TÜZES FÉRFI Az a lényege a filmnek, hogy a férfiak elkezdik egymást püfölni, azért, hogy érezzenek valamit. Nem így van?

JULIA *(a közönséghez)* És persze azt is világosan láthatjuk, hogyan szokták felcsípni a férfiak a nőket. Vicces történeteket mesélnek, és ha a nőnek ez tetszik, akkor már sínen vagyunk. *(Nevet)*

TÜZES FÉRFI Jó, tudom, elkezdesz majd rögtön elemezgetni, ahogy elmesélem, mit éreztem az után a film után... Oké... Az egészben az volt a lényeg, hogy a férfiak így valamiképp szabadon engedhetik a bennük feszülő dühöt és a fajunkra jellemző versenytönt. Igaz? Nem igaz? És ezek a férfiak mind megváltoztak, valósággal új életre kelték. Verekedés után mindig minden klappolt másnap a munkahelyükön, valahogy önmaguk uraivá váltak.

A Félős férfi kimegy

JULIA Ekkor a félős énje teljesen felszívódott. A másik pedig tele volt energiával.

TÜZES FÉRFI És amikor a film után hazaindultam, azon a kis utcácskán, mielőtt a házunk elé értem volna, rugdosni kezdtem a közlekedési táblákat, és a falat püföltem, és baromi kínos beismerni, de kurva jó érzés volt. Teljesen elment az eszem? Most tele fogsz nyomni nyugtatóval? Bocsánat... Talán kissé gyerekesnek tűnik, hogy így beizgulok egy filmtől. De mivel az én munkám abból áll, hogy házakat tervezek, a mozi emellett mindig egyfajta eszkepizmus volt számomra, egyfajta menekülés ebből a földhözragadt valóságból...

JULIA (a közönséghez) Nem értem. Talán teljesen hamis nyomon jártam... Vajon valami olyat akartam kielemezni belőle, ami nem is volt benne?

TÜZES FÉRFI Létezik olyan terápia, mint ott a filmben, hogy az emberek átölelik egymást?

JULIA (a közönséghez) Elmondtam neki, hogy Amerikában biztosan létezik, de európai kontextusban kissé furán hatna.

(A Férfihoz) Na, igen, csoportterápia során van rá eset, persze. TÜZES FÉRFI Csak mert... Én szeretnék most megölelni.

Csend

JULIA A szívem majd megállt. Azt mondtam. (A Férfihoz) Oké, persze... megölelhetjük egymást, ha akarja... akarod.

Julia és a férfi összeölelkezik. Kicsit talán túl hosszan

Én nem akartam olyan hosszúra nyújtani azt az ölelést, csak valahogy így esett. És nagyon jólesett. Néhány másodperc vagy talán perc. De közben történt valami... Az idő megszűnt... Az élet megszűnt... Csak a szívünk dobogását lehetett hallani... Egy ütemben... Mintha valami összeesküvő órásmester titokban egyeztetne volna őket...

JULIA Elnézést...

TÜZES FÉRFI Elnézést... Bocs...

JULIA Semmi baj. Találkozunk jövő héten.

TÜZES FÉRFI (zavartan) Ühüm...

JULIA (a közönséghez) Abban a pillanatban ráébredtem, hogy nem folytathatom a terápiát ezzel a férfival, mert túl sok érzélem keveredett a dologba... De nem bírtam tovább két napnál. Akkor a betegnyilvántartóból titokban kikerestem a férfi adatait, csak épp fogalmam sem volt, hogyan tudnék biztonságos úton-módon kapcsolatba lépni vele. Hisz terápiás viszonyban voltunk. De akkor váratlanul beállított Emmi a rendelőmbe.

8. JELENET

JULIA ÉS EMMI. KÖLCSÖNÖS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

Emmi felkeresi Juliát a rendelőjében

EMMI Szia! Bocs, hogy zavarlak, de van egy perced a sok boldond közt? Bujkál még itt egy-két fejszész gyilkos a dívány alatt?

JULIA Emmi, hagyd abba.

EMMI (a falon az agy képe) Jézusom... Mi az a borzalom?

JULIA Az az agy. Mit szeretnél?

EMMI Öö... Van egy óriási sztori, amit meg kéne írnom. Ez egy háromnapos kiruccanást jelentene Dániába... És utána talán kapok majd még munkát ettől a laptól. A probléma csak az, hogy Leo megint üzleti úton van, és anya sem ér rá. Azaz... egyenes kérdésre egyenes választ várok. Tudnál vigyázni Siirire?... Max három... Esetleg négy-öt napra...

JULIA És apa?

EMMI Malagán, golfozik...

JULIA Áhhá... Én már megint nem tudok semmit.

EMMI Hát, mikor találkoztatok utoljára?

JULIA Ki emlékszik? De a Siiri-ügy az rendben, megoldjuk.

EMMI Csodás! Köszönöm, majd valahogy meghálálom.

JULIA Volt még valami?

EMMI Az a recept. Sikerült megszerezni?

JULIA Aha, igen, sikerült... De remélem, tudod, hogy nekem nem volna szabad ilyet csinálnom.

EMMI Persze, tudom. És pont ezért végtelenül hálás is vagyok. Csak most tényleg mennem kell.

JULIA Figyelj, ha gondjaitok vannak Leóval, legalább meg kéne próbálnotok beszélni róla. Utazzatok el valahova, én majd vigyázok Siirire.

EMMI Jó-jó.

JULIA Figyelj most rám picit! Ez egy fél éves kúra. Fél tablettával indítasz, aztán fokozatosan növelheted az adagot, és az alkoholt felejtse el! Egy cseppet sem.

EMMI Hagyjál már... A szagát se bírom, és most különben is annyi a munkám, hogy nem érek rá bulizgatni... De most már igazán megyek.

JULIA Jó... Emmi, figyelj, maradnál még egy percet? Én is szeretnék kérni tőled egy szívességet... Tudnál nekem segíteni valamiben?

EMMI Hogyne...

JULIA Picit szégyellem elmondani... De... Találkozni szeretnék egy betegemmel, csak nem merem felhívni, mert mi ilyen orvos-beteg viszonyban vagyunk, és ha ez kiderül...

EMMI Szerelmes vagy belé? Tisztában vagy azzal, hogy a beteged?

JULIA Szerinted? Azt hiszed, véletlenül futottunk itt össze?

EMMI Van családja?

JULIA Van.

EMMI Huhuhú! Nem lenne szabad beleavatkoznod az életébe. Valahogy tedd túl magad rajta. Ez nem komoly... Hiszen te is tudod, mi a szerelem! Elmúlik. Nézz rám! Hol van már az a híres nagybetűs? Húszévesen azt gondoltam, ez az... Csodás szerelem, csodás pasi, rohanjunk az oltár elé... És mi történt? Hová lett? Hol az az érzés, amiről azt hittem, életem végéig Leóhoz láncol?

JULIA Figyelj, most nem rólad van szó. És ha ő életem szerelme? És ha veled beteljesül minden álmom, boldogságom? És ha soha nem kapok még egy esélyt, és úgy kell végigszenyednem hátralévő életemet, hogy csak mások történeteit hallgatom arról, hogy élnek, szeretnek? Nem kéne megpróbálnom tényleg merni élni? Te is mindig ezt hajtogatod.

EMMI Gondolj bele, milyen életed lenne mellette. A hét-köznapok egy éven belül... Ismered már... Azonkívül elmebeteg! Terápiára jár ide.

JULIA Ugyanolyan elmebeteg, mint te!

EMMI És ha gyereked lesz tőle?

JULIA Neked is van gyereked. És azt szoktad mondani róla, hogy ő a legszebb dolog, ami veled valaha történt.

EMMI Oké, ezt szokás mondani az olyanoknak, akiknek nincs gyerekük!

JULIA Rendben... Megteszed vagy nem? Kérlek... Ígérd meg... Találkozz velem, beszélj velem. Ez a legbiztonságosabb... az egyedüli módja.

EMMI Ez nevetséges...

Julia megragadja Emmi lábát

Engedd már el a lábam! Jaaj, olyan gyerekes. Állj már fel onnan...

JULIA Kérlek... kérlek... Légy szíves... Nem foszthatsz meg ettől az esélytől. Én is segítettem rajtad.

EMMI Ez zsarolás. Nem hagyod abba, amíg el nem éred, amit akarsz?

JULIA Nem.

EMMI Hát rendben van. De nagyon óvatosnak kell lenned.

9. JELENET

AMELYBEN ELKEZDŐDIK EMMI TÖRTÉNETE, AZAZ
BEHÚZ EGY NŐNEK A HAJÓKIRÁNDULÁSON

EMMI (*a közönséghez*) Az én történetem körülbelül itt kezdődik, amikor Julia kíségetett ebben a kissé hektikus élethelyzetben. Ugyanabban az időben határoztuk el Leóval, hogy elmegyünk egy ilyen „Mentőöv a házasságának” fantázianevelő hajótúrára! Sofia vállalta, hogy vigyáz Siirire, és nagyon jól indult minden. Igazság szerint tényleg mesésen éreztük magunkat. Rengeteget beszélgettünk. Rájöttünk, hogy milyen jó nekünk együtt, és hogy egy csomó közös dolgunk van, amiért megéri harcolni.

LEO (*hoz egy italt*) Emmi cica... Ezt neked hoztam... Az én angyalkámnak...

EMMI Nem tudom, azért történt-e mindez, mert berúgtam, vagy azért, mert Leo berúgott. Mindenesetre Leo kezdett nagyon furcsán viselkedni és úgy beszélni, mintha nem is ő lett volna. Elkezdte ismételtetni ugyanazokat a dolgokat, amelyekről azelőtt beszélgettünk, de úgy, mintha valami önálló műsort rögtönözne épp, mintha egy ilyen Leoshow-ba csöppentem volna.

LEO (*mikrofonba beszél*) Emmi... Ez nagyszerű ötlet volt. Itt ülünk a szerelmesek hajóján, mint két gerlice. És először is... Bocsánatot kell kérnem tőled. Elismerem, hogy az a legutóbbi projektem feleslegesen hosszúra nyúlt... Túl sok értékes időt rabolt el a családunktól...

EMMI Aha...

LEO Jövő nyáron elmegyünk Norvégiába, együtt, az egész család. Meg akarom mutatni neked és Siirinek a rénszarvasokat... Olyan gyönyörű vagy ma. Mennyire boldog vagyok, hogy vagy nekem... Olyan baromi rég együtt vagyunk már! Csak egy kérdés. Hány éve is, hogy mi találkoztunk?

EMMI Kábé tizenöt...

LEO Pontosan! Tizenkét évvel ezelőtt! Kérsz még egy kis bort? Megyek, hozok... Várj meg itt... Egy perc és jövök... Ma este a kapitány asztalánál eszünk. És bébi... Éjjel a kabinunkban majd gondjaimba veszek.

EMMI (*a közönséghez*) Én ott maradtam az asztalnál, ő pedig eltűnt a bár irányába. Aztán az idő csak telt-múlt, és Leo sehol. Amikor a bárpult felé fordultam, azt láttam, hogy valami külföldi nőcinek magyarul.

Leo udvarol a nőnek, nevetgélnek

LEO Do you really like it? I like too... I think it is best band that ever has been!

A NŐ Yeah... best song is *Under the bridge*.

LEO Really...

A NŐ Me too... You look like a litte bit this Anthony Kiedis... Don't you?

EMMI (*a közönséghez*) Először azt mondtam magamban, hogy semmi gond, hogy egy hajón az emberek persze beszédbbe elegyednek, főleg ha már ittak is kicsit. De lassanként megértettem, hogy ez egyszerűen ott felejtett engem az asztalnál. Borzasztó rosszul esett. És amikor újra hátrézttem... szóval Leo csókolózott azzal a nővel.

EMMI Leo, bazdmeg, mi ez itt?! (*A közönséghez*) Úgy tűnt, hogy áramütés cikázik át a fejemen. Hasító, szűró fájdalom követte. A testem mint egy kődarab, megfagyott az ereimben a vér. Csak néztem Leót és azt a nőt. A nőci próbált bocsánatot kérni, Leo pedig csak vigyorgott ott része-

gen. Akkor a nő hirtelen felkacagott. Az események ezután a következő fordulatot vették: odaléptem a csajhoz, le-téptem a ruhája vállpántját, megmarkoltam a haját, bele-vertem a fejét az üvegpultba. És ezt a mozdulatot addig ismételttem, amíg az üveglap ripityára nem tört. Elég ke-mény büntetést fizettem érte, és még mindig nyögöm a nő arcműtétjének a költségeit. Ezután visszamentem az asz-talomhoz, és békésen szürcsöltem tovább a Kék Angyal koktélotomat. Leo egy hónap múlva beadta a válópert.

10. JELENET

EMMI NYOMOZÁSBA KEZD A GYÓGYSZEREKKEL
KAPCSOLATBAN

Sofia otthonában

EMMI Remélem, Markust nem zavarja, hogy itt vagyunk. SOFIA Nem, dehog. Úszni vitte a gyerekeket. Különben is itt ez a felújítás félbe-szerbe, minden egymás hegyén-há-tán hever. A szauna sem működik... (*Kimegy*)

EMMI Miért nem mondtad, hogy ez történhet?

JULIA Nem emlékszel, hogy mondtam? Semmi alkohol!

EMMI És eszedbe se jutott, amikor azt műveltem azzal a nő-vel, hogy a gyógyszerek is okozhatták?

JULIA Hát... őö... igen... Nem igazán... Elég forrófejű vagy te indulásból...

EMMI De hát most mondtad, hogy hatással lehetek arra, hogy hogy reagáltam. Biztos történt már hasonló korábban is. Tuti hallottál ilyesmiről, nem?

JULIA Öö... igen... Talán... valamit...

EMMI Lefogadom, hogy más is járt már így, mint én. Miért nem vagy képes elmondani?

JULIA Nem tehetem! Tilos. Titoktartási kötelezettség.

EMMI Felfogtad, hogy szétvertem egy nő képét, akár meg is halhatott volna, és mindez talán csak azoknak a gyógyszer-eknek a bűne, amelyeket te szerezteél nekem?

JULIA Elég!... Nemcsak azoknak a bűne.

SOFIA (*visszajön kezében néhány papírlappal*) Figyelj, Emmi, az ugró mester az összetett szó: ugrómester.

EMMI Nagyon kedves tőled, Sofia, hogy kijavítod a cikke-met, annyira nincs időm semmire...

SOFIA Hihetetlen, hogy már megint mennyi helyesírási hi-bát ejtettél... Sosem jártál olvasásikészség-fejlesztésre? Lenyeled a betűket...

EMMI Ne már, harminchat éves vagyok... Megvan minden elemim!

SOFIA Ezek fontos dolgok...

EMMI Oké-oké. Bocs. Szerencsére te viszont tudod mind-ezt... Öö... itt maradhatna Siiri még ma este? Be kéne fe-jeznem ezt a sztorit.

SOFIA Igen, persze. De az a helyzet, hogy ezek a hibák le-rontják a jegyet, csak hármas fölét adhatok.

EMMI Hallod ezt?! Ez leosztályozott engem! Azt hiszem, itt az ideje, hogy visszamenjen az iskolájába!

SOFIA Különben félelmetes. Nem hiszem el, hogy leugrot-tál ejtőernyővel. Tandemben. Én nem tudnám elképzelni, hogy az én Markusommal valaha is ilyen tandemcuccra vállalkozzam.

EMMI Szó sincs róla, nem a férjeddal ugrasz, hanem egy rendes, biztonságos pasással, egy ilyen ugrómesterrel, aki baj nélkül lehoz a földre, s nem engedi, hogy elfújjon a szél valahová Észország fölé vagy ilyesmi. Nyilván nem kevésbé kerül.

JULIA Talán nekem is ki kéne próbálnom. Csak mert olyan jól hangzott. Biztonságos pasas, és lehoz a földre.

EMMI Ha megfizeted, jár a biztonság.

SOFIA „A férfi megölel, amikor elválunk. A »szempilái« (Emmire néz) igazán kunkorodnak felfele. Aztán megfordul, és elindul új kalandok felé.” Mégis mi ez?
 EMMI Ccc, egy női lapnak lesz. Muszáj volt beleírni valami eladhatót. Igazából a pasi hihetetlen egy bunkó volt, olyan, aki mást sem csinál, csak ugrál azzal a hülye ernyővel... Tartalmas egy élet...
 SOFIA Ja, igen... Leo telefonált.
 EMMI Mit telefonálgat ide az a barom?
 SOFIA Azt kérdezte, itt van-e Siiri.
 EMMI Mit válaszoltál?
 SOFIA Azt mondtam, mindjárt jössz érte...
 EMMI Nem-nem, nagyon fontos, hogy pontosan mit is mondtál neki. Attól félek, hogy kizárólagos felügyeletet akar kérni erre az én „nyolc napon túl gyógyuló ügyemre” hivatkozva. Julia, ezért kell mindent tudnom a gyogszerek és az alkohol összhatásáról. Ez bizonyítaná, hogy nem voltam beszámítható állapotban, amikor a dolog történt! Árukl már el, tudsz hasonló esetekről?
 SOFIA (kezdi elveszíteni a türelmét) A KURVA ÉLETBE! Volt rá eset, vagy nem volt? IGEN VAGY NEM... Mi ebben olyan nehéz?!

Szünet

JULIA Bocs, de... minek túráztatod így fel magad? Ez az Emmi ügye, nem?
 EMMI Minek ez a cirkusz?... El fogja mondani, nem igaz, Julia?...
 JULIA Jó, na, persze... De mi van? Terhes vagy, vagy mi?
 SOFIA Hát... Az iskolai ünnepség. És nekem meg kellene tartanom a beszédemet ott az ünnepélyen... De... Próbáltam megírni... Próbálok és próbálok, és még mindig csak annyi áll a papíron, hogy: Jó napot... JÓ NAPOT... És semmi másra nem bírok gondolni, csak hogy az iskolát bezárják... Áh... Talán inkább nem tartom meg... Akármikor felhívhatom, és megmondhatom neki... Csak örülne, az is biztos...
 JULIA Szó sem lehet róla. Persze hogy megtartod. Csak nem fogsz itt eltemetkezni és Siirit tutujgatni meg Emmi cikkeit korrektúrázni. Már épp elég hosszan fetrengtél itt az önsajnálásban az után a kávézós pofozkodás után. Most itt az alkalom, szólalj meg, a beszédedben adj hangot az iskolátok által képviselt értékeknek és azoknak az eszményeknek, amelyeket te táplálsz az oktatással és oktatási körülményekkel kapcsolatban.
 EMMI Persze hogy megtartod. Mi majd segítünk. Csak képes formában kell belefoglalni ezt a bezárás-dolgot! A világirodalom tele van olyan beszédekkel, hogy nyomják valamiről a sódert, közben pedig egészen másról van szó. Gyerünk, lássuk a ruhásszekrényedet. Valami menő cuccot kell felvenned, különben nem tudják majd, hol kezdődsz te, s meddig tart a díszterem függönye. A tábláról nem is beszélve... Van legalább egy ruhadarabod, ami nem bézs?

II. JELENET

JULIA ÉS A FÉRFI MOZIBA MEGY

JULIA (a közönséghez) Emmi gond nélkül megszervezte a találkozót azzal a férfival. A Filmmúzeumban a *Taxisofőrt* játszották Robert De Niróval, és úgy egyeztünk meg, hogy a mozi előtt találkozunk. Úgy tűnt, hogy már megint egyszerre látom benne a két énjét, és ez megijesztett picit. De aztán eltűnt az egyik, és újra biztos voltam a dolgomban.
 TÜZES FÉRFI Minden rendben?

JULIA Igen, csak kicsit furán érzem magam ebben a helyzetben.
 TÜZES FÉRFI De tök jó, hogy küldted azt az sms-t. Jól nézel ki. Már megvettem a jegyeket.
 JULIA (a közönséghez) A mozi után egy kávézóban kötötünk ki.
 TÜZES FÉRFI Félelmetes... Már legalább százszor láttam a *Taxisofőrt*. Embertelen, milyen hatásosan ábrázolja a... magányt a taxisofőrködésen keresztül.
 FÉLŐS FÉRFI Szoktad egyedül érezni magad?
 JULIA Igen, persze... vagyis hát magányos nem vagyok, nem úgy értettem. (A közönséghez) Ebbe nagyon belesétáltam, próbáltam helyrehozni a dolgot... (A férfihöz) Sokat olvasok és sétálok...
 TÜZES FÉRFI (a Félős férfihöz) Are you talking to me!?
 JULIA Tessék?
 TÜZES FÉRFI (a Félős férfihöz) Are you taking to me? Well, I don't see here anyone else? So who the fuck you think you talk!

A Félős férfi kimegy

JULIA Persze hogy hozzád beszélek! Mégis ki máshoz?!
 TÜZES FÉRFI Hé... Nyugi... csak vicc volt... Itt vagyok...
 JULIA Bocsánat... Csak azt hittem...
 TÜZES FÉRFI Tényleg félelmetes, ahogy ez a pasi képes egyedül kiállni az egész maffia ellen... Kicsit hasonlít ahhoz, ahogy te harcolsz terapeutaként a rossz érzések, a szorongás ellen.
 JULIA Kösz... Hát azért az a zárójelenet az elég durva.
 TÜZES FÉRFI Jó, de van benne valami, amitől nézőként mégis úgy érzed, hogy az erőszak itt jogos. Azonosulsz a férfival, a küldetésével. Ez az ő egyszemélyes háborúja, és utána visszatér megint a taxi volánja mögé... Igaz?
 JULIA (a közönséghez) Szerintem az erőszak sosem jogos, de ahogy ezt ő mondta... valahogy el tudtam fogadni. (A férfihöz) Jó, nyilván hatásos... A fegyver... Ahogy előcsusszan a ruhaujából...
 TÜZES FÉRFI Az egy nagyon nagy jelenet. Tudod, beszígalagozott a ruhaujába egy ilyen sánt, amin a pisztoly mozog, és csak kisiklik így... így ni... (Mutatja) Egy kicsit úgy, ahogy te siklottál bele az én életembe... Azt hiszem, én is beszerelek ide magamnak valami olyasmit... És egyszer csak előpattanna a mobilom innen... (Mutatja) Csörr-csörr... Hello, Julia, I'm here... Nem tudom, de én kurva jól érzem magam veled...
 JULIA (a közönséghez) És akkor kiszaladt a számon. (A férfihöz) Muszáj megkérdezni... Mi a véleményed a gyerek katonákról? Mit szólnál ahhoz, ha a te gyerekeidet küldenék ki a csataterre? (A közönséghez) Ekkor újra felvillant benne a bizonytalanság... Kicsit túlzásba estem...
 FÉLŐS FÉRFI Nem tudom... Belegondolni is szörnyű...
 TÜZES FÉRFI Még szerencse, hogy ez nem történhet meg!... Itt legalábbis. Valószínűleg olyan átkozottul átitat engem a nyugatiságtudat, hogy a tévében látott képek sincsenek már rám hatással. Sajnálom. Igazán szomorú...
 JULIA (a közönséghez) Aztán beismertem, hogy érzek valamit iránta. És végül azt kérdeztem... (A férfihöz) Feljőnnél hozzám dugni? (A közönséghez) Nem, igazság szerint nem így fogalmaztam.
 TÜZES FÉRFI De így tettünk...
 JULIA Így tettünk! Két héten keresztül majdnem minden nap és éjszaka együtt voltunk. De aztán egyik délután elkezdett nyomasztani ez a helyzet, és megértettem, milyen értelmetlen az egész. Írtam neki egy üzenetet: „Nem találkozhatunk többé. Sajnálom.” De ezt sosem küldtem el, he-

lyette írtam egy másikat: „Szeretlek! Mindenestől magamnak akarlak.”

12. JELENET

A BARÁTNŐK SOFIA BESZÉDÉT KÉSZÍTIK ELŐ EGY NETKÁVÉZÓBAN. EMMI ÖSSZEVÉSZ JULIÁVAL

JULIA Emmi... Tessék, itt vannak ezek az esetek, és ne felejtse el, nehogy bárki más kezébe kerüljenek. Figyelsz rám egyáltalán? Ez nagyon fontos! Nem szabad senki asztalán felejtődniük. Különbösen az én karrieremnek annyi. És itt van egy és más arról, hogy hogyan hatnak az antidepresszánsok.

EMMI Csupa borzalom. Egy férfi addig ütötte a falat, míg a kezét törte, egy nő agyonrúgta a szomszéd kutyáját... Bocs, Julia, de én még mindig nem értem, hogy mire jó egyáltalán ez a szerotonin.

JULIA Ezt már legalább százszor elmagyaráztam... Oké... Itt van, mondjuk, Sofia feje, és mindenféle ilyen-olyan dolog zajlik benne, most, hogy ezt a beszédet próbálja megírni. Tele van idegsejtekkel, s azok között idegimpulzusok futkároznak. Értitek? Olyan ez, mint, mondjuk, egy nagyvárosi telefonhálózat.

SOFIA Áú... Mit lökdösöl?... Esküszöm, ijesztő...

JULIA Látod, most kellemetlen érzetet közvetítettek... Ahhoz, hogy ezek az impulzusok közlekedjenek az idegsejtek között, egy közvetítőanyagra van szükség, ez a szerotonin. Ha nincs belőle elég, az például depressziót okozhat.

SOFIA Hallod, ez jó, ezt a példát használhatnám ott az ünnepeken, és mondhatnám, hogy az igazgatónőnk pont ezt a szerotoninét szokta otthon felejtetni.

EMMI Most ne zaggyálj össze mindent. Szóval, hogy működik az alkohol ebben a felállásban?

JULIA Sajnálom, a kémiai hatásával nem igazán vagyok tisztában, csak annyit tudok, hogy nem jó, ha ez is, az is van a fejedben.

SOFIA Na és a te fejedben? Épp mi a pálya? Jártál már a mozi fickódnál otthon?

JULIA Sssz, Emmi persze elpletykálta.

SOFIA Ez a következő lépés. Ezt is meg kell tenned. A család egy új, egy más világ.

JULIA A család. Úgy érted, az ő családja. Egyszeriben ott teremne az életben egy dupla hűtő, két gyerek, egy törpepapagáj, egy tengerimalac és egy mosó-szárító gép. Mindez kilenc hónapos szüszpanszok nélkül.

SOFIA Nem mindegy? Itt az alkalom, hogy új életet kezdj. Tele tartalommal. Miből áll most az életed? Esténként gubbasztasz otthon egyedül. Max beteszél egy filmet, olvasgatsz, eszel valami könnyűt? Amikor tele lehetne az életed hanggal, sótt, ordibálással, pici lábacsák dobogásával. És ehhez még egy kis rutinszex hetente kétszer.

EMMI No csak, mit értesz te rutinszexen?

SOFIA Alapdugás. Ötötől tíz percig, három különböző irányból, végül puzsi és pá-puzsi.

JULIA Nem hangzik túl erotikusnak.

SOFIA De ez csak a rutinszex része. Van ezenkívül vakációs szex, lakásfelújítós szex, szekrénysex, kanapészex...

EMMI Sétahajóssex, nyaralóssex...

SOFIA Szombati szex, autós szex, szex nagyieknál...

EMMI Van egy jó... könyvtárszex. Pfúj, azt mondtad szex nagyieknál? Elképzelni is gusztustalan...

SOFIA Nem is! Olyan pedig nincs, hogy könyvtárszex.

EMMI Igenis van... A CD-szobában.

JULIA Elég volt ebből... Nem akarom ezt tovább hallgatni... Belepusztul a tudatalattim... És különben sem hiszem,

hogy ennyiféle helyen csináltatok már. Egy férfinak sem terjed idáig a fantáziája.

SOFIA Itt nem is arról van szó...

SOFIA ÉS EMMI ...hogy mit akar a férfi.

JULIA Jó-jó, de tudod, mit, te keresd inkább azokat az adatköteket, hogy megmenthesd az iskolád.

SOFIA Nem találtam semmi használhatót...

JULIA Szerintem ez vegytiszta példája a Klein-féle katasztrófakapitalizmusnak.

EMMI Köszönöm, Julia! A lényeg, hogy ez a bezárás-dolog kiderüljön.

JULIA De hát... Hogy nem veszitek észre az összefüggést? Az igazgatónőd pont ezt műveli. Másra tereli a figyelmet... az évfordulóra, s közben sutyiban bezárhatja az iskolát!

SOFIA Megtiltották, hogy a bezárást szóba hozzam.

EMMI Valahogy megkerülhetné a dolgot... mondjuk, egy példázattal.

SOFIA Ja, mint Jézus?

EMMI Ja, mint Jézus. Egy példázat a suliról. Az iskola olyan, mint...

SOFIA Egy szentély.

EMMI Nagyon... rossz. Más nem jut eszedbe?

SOFIA Öö... Könyvtár... CD-szoba... Egészségügyi központ?

EMMI Áh... Mondjuk, gyár... Az iskola olyan, mint egy... bolt... A bolt az jó.

JULIA Igen, a bolt az jó. Üzlet! Merész, és közvetlenül utal a globalizációra.

EMMI Szó sincs róla. Ebben igazán nincs semmi merész. Nem értem, hogy nem unod ezt a szöveget. Nem veszed észre, hogy ezzel a globalizáció-halandzsával csak a saját rossz lelkiismeretedet próbálsz megnyugtani, közben pedig mit csinálsz, élvezed a nyugati civilizáció minden előnyét.

JULIA Hogy mondhatnád ilyet?

EMMI Bocsika, de ez az igazság. Akárcsak a drágalátos szütleink. Mindig azt kurjongatták, hogy viva... viva...

JULIA Úgy van... És most Emmi kimondja annak az elnöknek a nevét...

EMMI Bárki is az... Salvador Allende!

JULIA *(helyes kiejtéssel)* AJJENDE...

EMMI És mit csinálnak most? Apuci részvényekkel üzletel... Velünk is ugyanez fog történni. Igazság szerint már meg is történt.

JULIA Hogy tudsz ilyen cinikus lenni? Biztos vagyok benne, hogy teljesen őszintén úgy éreztek. Akkor.

EMMI Áh... már megint az érzésekkel jössz nekem. Igazán katartikus: voltak őszinte érzéseik!

JULIA Na igen... Már megint rám tromfolsz a nagy racionalitásoddal. Te bezzeg mindenről tudsz bátran és okosan beszélni, és mégis csak ilyen kunkori szempilla szirupokra telik téled valami libalap számára. Hová lettek az ideáldaid? A bátorságod?

EMMI *(feldühödik)* Mért, a te életed, abban mi vall akkora nagy bátorságra? Talán az, hogy beleszeretsz egy betegedbe? Így csillogtatod meg az állampolgári erőnyeidet? Van bátorságom dogni egy elmebeteggel. Ez olyan nagy merészség? És most még elmenni sem mersz hozzá, mert félsz, hogy majd megérik rajtad a gyerekszagot! Segítség, mentsenek meg, térdig járok a kispolgári családi értékekben...

JULIA Mért, és te, amikor annak a nőnek a fejével szétkalapáltad az üvegasztalt, az mi volt, talán a racionalitás csimborasszója?

JULIA Mért, és te, amikor annak a nőnek a fejével szétkalapáltad az üvegasztalt, az mi volt, talán a racionalitás csimborasszója?

JULIA Mért, és te, amikor annak a nőnek a fejével szétkalapáltad az üvegasztalt, az mi volt, talán a racionalitás csimborasszója?

JULIA Mért, és te, amikor annak a nőnek a fejével szétkalapáltad az üvegasztalt, az mi volt, talán a racionalitás csimborasszója?

JULIA Mért, és te, amikor annak a nőnek a fejével szétkalapáltad az üvegasztalt, az mi volt, talán a racionalitás csimborasszója?

JULIA Mért, és te, amikor annak a nőnek a fejével szétkalapáltad az üvegasztalt, az mi volt, talán a racionalitás csimborasszója?

JULIA Mért, és te, amikor annak a nőnek a fejével szétkalapáltad az üvegasztalt, az mi volt, talán a racionalitás csimborasszója?

JULIA Mért, és te, amikor annak a nőnek a fejével szétkalapáltad az üvegasztalt, az mi volt, talán a racionalitás csimborasszója?

JULIA Mért, és te, amikor annak a nőnek a fejével szétkalapáltad az üvegasztalt, az mi volt, talán a racionalitás csimborasszója?

JULIA Mért, és te, amikor annak a nőnek a fejével szétkalapáltad az üvegasztalt, az mi volt, talán a racionalitás csimborasszója?

JULIA Mért, és te, amikor annak a nőnek a fejével szétkalapáltad az üvegasztalt, az mi volt, talán a racionalitás csimborasszója?

JULIA Mért, és te, amikor annak a nőnek a fejével szétkalapáltad az üvegasztalt, az mi volt, talán a racionalitás csimborasszója?

JULIA Mért, és te, amikor annak a nőnek a fejével szétkalapáltad az üvegasztalt, az mi volt, talán a racionalitás csimborasszója?

lagszórótól a paradicsomig, és a vásárló olyan kiszolgálásban részesül, hogy már az ajtóban azt érzi, szívesen látják. A kenyérpultnál dolgoznak, és végül én számolnám össze, amit az emberek vásárolnak. Igen, és bár az áru esetleg nem lenne mindig a legjobb, legolcsóbb és legfrissebb, de legalább név szerint ismerném minden vevőmet. A hátsó szobában kellemes kávézósarkot rendeznek be, ott el lehetne üldögelni s figyelni az évszakok váltakozását, idővel pedig a gyermekeim ott végezhetnék a szakmai gyakorlatot. Ugyanúgy, ahogy én abban az iskolában kezdtem dolgozni, ahol az édesanyám is tanított. Ezen a helyen rögtön látszana, hogy az ember a legfontosabb, nem az áru, amit eladnak neki.

JULIA Nagyon jó. Látod, ez jó!

EMMI Így is van... Ahogy a kisember látja a nagy dolgokat.

JULIA Ne felejtse el, mi is ott leszünk.

EMMI Vagyis én biztos ott leszek. Te arra vigyázz, hogy ne ugorj neki senkinek... És, ugye, nem ptyeredsz el ott a színpadon.

SOFIA Persze hogy nem. Mért? Az előbb talán elptyeredtem?

EMMI Áh, dehogy... Nem... nagyon...

13. JELENET

EMMI CIKKET ÍR AZ ANTIDEPRESSZÁNSOK ÉS AZ ALKOHOL KÖLCSÖNHATÁSÁRÓL, S ENNEK KAPCSÁN ELMEGY EGY ELŐADÁSRA

EMMI (*a közönséghez*) Az a vita Juliával mégiscsak hatással volt rám. Valószínűleg igaza volt, legalábbis egy-két dologban. Ezt elismerem. Elhatároztam, hogy cikket írok a gyógyszerek és az alkohol együttes hatásáról az emberi viselkedésre. Felvettem a kapcsolatot egy komolyabb lappal, ahol egy valamikori diáktársam volt a főszerkesztő. Ő zöld utat adott a dolognak, úgyhogy indultam is egyenesen az egyetemre, hogy egy kis háttérkutatót végezzek.

AGYKUTATÓ (*belép*) Khm-khm. Üdvözlöm önöket a mai előadáson. Témánk továbbra is a depresszió. Egy, az ötvenes években végzett jelentős kísérletet fogunk bemutatni önöknek. Van egy székiünk, melybe gyenge áramot vezetünk. Hamarosan belép az üvegfal túloldalán levő terembe egy kísérleti alany. Ő nem lát minket, csak mi őt. Rendben... Behívunk akkor egy kiegyensúlyozott egyént. Kiegyensúlyozott egyén, kérem, fáradjon be...

A kiegyensúlyozott ember belép a tesztszobába, és beleül a székbe

Rendben. Alkalmazzunk kezdetnek gyenge elektromos ingert... Úgy... És most erősebb árammal...

A kiegyensúlyozott egyén megérzi az áramütést, feláll a székből, belerúg, majd kimegy a szobából

No igen, így reagál egy kiegyensúlyozott ember. Zavarja az inger, ezért megoldást próbál keresni, és miután megtalálta azt, távozik a helyszínről... Rendben, most behívunk egy búskomorságban szenvedő egyént... Búskomor egyén, kérem, fáradjon be...

A búskomor egyén belép a tesztszobába, és beleül a székbe

Ez az, abba a székbe, kérem... És kezdjük akkor a gyenge elektromos ingerrel... Most egy kis kakaót rá...

A búskomor egyén a székben rángatózik az áramütésektől

Köszönöm, talán ez elég is lesz... Világosan láthattuk tehát, hogyan viselkedik egy depressziós ember. Magába fordul, képtelen mozdulni, nem találja a megoldást. Ez a pesszimista reaklási mód... Rendben, köszönöm, búskomor egyén... Fel tud kelni?... Fürgébben, búskomor barátom... Úhüm, és most lássuk, milyen kérdések merültek fel önökben.

EMMI Elnézést, szerettem volna egy szakember véleményét hallani a következő dologról... Mivel manapság az ilyen depressziósokat gyakran gyógyszerrel kezelik, szóval, mi történik akkor, ha ez a búskomor egyén ezzel egy időben, teszem azt, megiszik véletlenül egy üveg tömény alkoholt...?

AGYKUTATÓ Hát... öö..., ha az előbbi kísérlet fényében akarnám elmagyarázni, ugyanazt jelentené, mint ha az áram erősségét növelnénk.

EMMI Vagyis veszélyes.

AGYKUTATÓ Hát igen, a villamos áram, mint tudjuk, veszélyes.

EMMI Igen, persze... És ha így van, akkor mi történik pontosan, és lehet-e bizonyítani? (*Leül a székre, és megrázza az áram*) Áu, a fenekem. Tényleg ráz. Azt hittem, csak színezkednek...

AGYKUTATÓ Na igen, amikor ilyesmiről kérdezősködnek, a következő tréfás hasonlatot szoktam használni: ugyanaz történik ilyenkor, mint ha egy leszállópályára egyszerre készülni leszállni egy repülőgép, és felszállni róla egy másik. Az eredmény kétségtelenül nem éppen kívánatos.

EMMI Köszönöm, ennyi elég is lesz. (*A közönséghez*) Megkaptam, amit akartam. Ez izgalmas, aktuális téma, és azt is kitaláltam, hogy kéne megírni. A saját példámot használok esettanulmányként. Ideális esetben ennek alapján elismerik, hogy nem voltam felelős a tetteimért. A főszerkesztő láthatólag csak azt sajnálta, hogy nem ő találta ki.

14. JELENET

EMMI FELAJÁNlja A CIKKÉT EGY LAPNAK, MAJD ORVOSHOZ MEGY

FŐSZERKESZTŐ Ez merész dolog, hogy afféle kísérleti nyúlként a saját szubjektivitásodon szűröd át a történetet. Bár láttunk már ilyet párszor a *Félelem és reszketés Las Vegasban* óta... Persze a szubjektivitás ilyenkor egyben kicsit problematikus is. Szóval az, hogy csak magadról írsz. De ha találnál hasonló példákat a gyógyszerek és alkohol egyidejű használatáról...

EMMI Hogyne.

FŐSZERKESZTŐ ...akkor általánosabb következtetések is levonhatók, és úgy elég bizonyítékul is szolgálna. Esetleg nem ártana tényeket is belefoglalni ezeknek a szereknek a használatáról és a hozzáférhetőségükről.

EMMI Aha, van benne valami! (*A közönséghez*) Egyenesen egy orvosi rendelő felé vettem az irányt. Elhatároztam, kipróbálom, mennyire egyszerű hozzájutni a kérdéses gyógyszerekhez. Kivártam a sorom, majd beléptem a rendelőbe. Az orvos, aki fogadott, le sem vette a szemét a számítógép képernyőjéről.

ORVOS Hmm, mi a panasz?

EMMI (*a közönséghez*) Úgy tettem, mintha rosszul érezném magam, és a problémáimról motyogtam valamit. Háát... öö... nagyon fáradt vagyok az utóbbi időben, és rossz a hangulatom...

ORVOS Volt már korábban is hasonló tapasztalata?

EMMI (*a közönséghez*) És látják, az orvos még mindig nem nézett rám... Igazából kezdett dühíteni a helyzet. (*Az Orvoshoz, dühösen*) Szóval tényleg pocskéul érzem magam

mostanában. És nem igazán tudom, mit tehetnék, mert a munkámat azért végezni kell. Biztos van valami gyógyszer, ami segít, hogy tovább bírjam csinálni!

ORVOS Jól van, jól van, próbálgon megnyugodni. (*Megérinti Emmi*) Húha, tényleg elég fáradtnak tűnik. Kérem, üljön le, és majd együtt kigondoljuk, mit lehet itt tenni.

EMMI (*a közönséghez*) Ekkor rám nézett hirtelen, és ahogy hozzám ért... mint amikor a dugó kiló az üvegből, kitört belőlem a sírás... Teljesen őszintén...

ORVOS Semmi baj. Igazán sajnálom, de jelenleg elég nehéz időpontot kapni az állami terápiás központokban. Azért természetesen megírhatom a beutalót... Sajnos bizonyára beletelik vagy két hónapba. Mit találjunk ki? Felírhatok önnek egy antidepresszáns-kúrát, három hónapra. Ez egy elég jól tolerált gyógyszer, nemigen kell mellékhatástól tartani. Némileg negatívan befolyásolhatja az orgazmusra való képességét.

EMMI Annyi baj legyen.

ORVOS Mást nem igazán tudok tenni önért. Sajnálom, ki tartást kívánok, és bizakodjon, lassan kitavaszodunk.

EMMI (*a közönséghez*) Megírtam a cikket, és el is küldtem. Hamarosan behívtak a szerkesztőségbe.

15. JELENET

A FŐSZERKESZTŐ A FIÓKBA TESZI EMMI CIKKÉT

FŐSZERKESZTŐ Igazán sajnálom, de most problémáink vannak.

EMMI Éspedig?

FŐSZERKESZTŐ Ezt a cikket nem tudjuk közölni.

EMMI (*a közönséghez*) Elkezdett magyarázni valami fontossági sorrendről és más sztorikról, amelyek hirtelen az enyém elé kerültek. (*A Főszerkesztőnek*) De hát ez nagyon fontos téma. Nem bírod felfogni?!

FŐSZERKESZTŐ Fontos, de az emberi jogok úgyszintén... A te írásodat megelőzte aktualitásban ez az elevenen megkövezés téma. De megkapod azért az előleget.

EMMI (*a közönséghez*) Nem tudtam elhinni. Valami biztosan történt, csak nincs mersze elmondani. Mindenfelét magyarázott, hogy konjunktúra így meg úgy, és hogy a gyógyszergyártók mennyi reklámbevételt jelentenek... (*A Főszerkesztőnek*) Sosem hittem volna rólad, hogy te is eladtad magad, az eszményeidet. Az egyetemen annyit szónokoltál morálról, etikáról! Mélyen csalódtam benned.

FŐSZERKESZTŐ Emmi, ne légy már ilyen naiv... De hát, Emmi, te is tudod, hogy mennek ezek a dolgok manapság...

EMMI Nem, én nem tudom, hogy mennek ezek a dolgok manapság. De te majd biztos leszel szíves elmesélni, hogy mennek. Ezek a dolgok. Manapság. (*A közönséghez*) Ezután kínos csend következett. (*A Főszerkesztőhöz*) Szerintem akkor ezek a dolgok most olyan fordulatot vesznek, hogy rohadj meg. (*A közönséghez*) Kimentem a társalgóba, és úgy éreztem, valami hatalmas úr tátong bennem. Arra tértem magamhoz, hogy rájöttem, lekéstem... nemcsak a zárást Siiri napközijében, hanem Sofia iskolai ünnepélyét is. Autóba vágtam magam, s száguldottam, amilyen gyorsan csak tudtam.

16. JELENET

EMMI ELKÉSIK A NAPKÖZIBŐL

GONDOZÓNÓK A napközi már zárva.

EMMI (*a közönséghez*) Próbáltam kedves lenni és megbánást mutatni, bár ezek a gondozónók úgy álltak ott, mint valami antik tragikus kórus egyenesen az Alvilágból. (*A gondozónóhoz*) Jó, tudom, elnézést, kicsit elkéstem...

Hol van az én picibogaram? Siiri!

GONDOZÓNÓK Nincs itt.

EMMI Hogyhogy nincs itt?

GONDOZÓNÓK A férje... Leo elvitte.

EMMI Nem ő volt a soros!

GONDOZÓNÓK Leo azt mondta, kizárólagos felügyeletért fog folyamodni, mert maga szerinte nem alkalmas... És ebben mi is egyetértünk.

EMMI Miféle kibaszott összeesküvés ez?!

GONDOZÓNÓK Bizony, és jobban tenné, ha vigyázna a szájára.

EMMI Ezután beültem az autóba, és kinyitottam egy üveg bort.

17. JELENET

JULIA TALÁLKOZIK A FÉRFIVAL, ÉS CSERBENHAGYJA SOFIÁT

JULIA Minden olyan gyorsan történt. Egyszer csak a férfi ajtaja előtt találtam magam. A felesége és gyerekei elutaztak a hétvégére.

TÜZES FÉRFI Szia! De jó, hogy eljöttél. Hát itt lakunk mi.

JULIA Ühüm, csak egy picit fura.

TÜZES FÉRFI Nincs itt semmi fura. Nézz csak körül nyugodtan.

JULIA Bocs, de beszéltél már rólunk a feleségednek?

FÉLŐS FÉRFI Nem, még nem.

TÜZES FÉRFI Úgy gondoltam, most szólok majd, amikor visszajönnek.

JULIA Hogy érzed most magad?

FÉLŐS FÉRFI Rosszul.

TÜZES FÉRFI Jól... Jól érzem magam. De most hozok egy kis bort.

JULIA Otthagytott a nappaliban, körülnéztem kicsit. Amolyan hétköznapi családi fészek. Egy polc tele fényképekkel. Odasétáltam. A képek különféle családi eseményekről készültek. Keresztelő, ismeretlen emberek köröskörül. Nyári kirándulás, a hátsó ülésen két kacagó gyerek. Esküvői fotó. Két zavartan, szinte csodálkozva mosolygó fiatal ember. Kinyitottam a gyerekszoba ajtaját, és benéztem. Az ágyak betvetve, rajtuk a kedvenc macskák ölelésre tárt karral. Kezdttem szédülni. Visszamentem a polchoz, fogtam egy képet, és addig csapdostam a polchoz, míg végül már nem lehetett kivenni, kit ábrázol... Vagyis hogy ezt szerettem volna tenni.

TÜZES FÉRFI Na, hogy tetszik?

JULIA Szép házatok van.

TÜZES FÉRFI Ühüm, az asszony ilyen lakberendező típus...

JULIA Áh... értem...

TÜZES FÉRFI Kivettem egy filmet... Távol-keleti... *In the Mood for Love*.

FÉLŐS FÉRFI *Szerelemre hangolva*... Állati lehangoló... A színek és minden...

JULIA Nekem igazából mennem kell.

TÜZES FÉRFI Nem mehetsz most el.

JULIA Az egyik legjobb barátnőm, Sofia elhívott egy nagyon fontos eseményre az iskolájába, azt ígértem, ott leszek.

TÜZES FÉRFI Julia... Én annyira vártalak. Borzasztó csalódott leszek, ha most itt hagysz... Senki sem ismer engem úgy, mint te. Nem mehetsz el!

JULIA Nem. (*A közönséghez*) A férfi bement a hálószobába. Én még egy percig álltam ott, és a bort bámultam a pohár alján. A fejemben a következő gondolatok kergették egymást. Az alkoholnak kábé öt percre van szüksége ahhoz, hogy a gyomrodból felszívódjon az agyadba. A vérárammal bejut az agy hátsó részébe, a legérzékenyebb területre.

Ott aztán szép lassan elkábítja a központi idegrendszert... Könnyebbnek kezdted érezni magad... A zavaró érzések elhalványulnak... Valami üdvözült boldogságérzet árad szét benned. Minden szorongásnak vége. Miről van itt szó? Mi ez az egész? Két párhuzamos világ létezik... A harmónia világa és a káoszé. A harmónia világához tartozik minden, ami szeretet, rend és kellemesség. De ezzel párhuzamosan mindig ott egy másik világ, a káosz birodalma. Benne minden gyengeségünk, félelmünk, a gyermekkorunkban elszenvedett igazságtalanságok, minden, ami feldolgozatlan maradt bennünk. És pont amikor azt a legkevésbé szeretnénk, ez a két világ elkezd egymásba csúszni, és elnyeléssel fenyeget a káosz.

18. JELENET

AZ ISKOLA FENNÁLLÁSÁNAK SZÁZÉVES ÉVFORDULÓJA

Az iskola díszterme. Beszélgetés, zaj, zene, a villanyok égnek

IGAZGATÓNŐ Üdvözlöm önöket az iskolánk fennállásának százéves évfordulója alkalmából rendezett ünnepségünkön. A műsort iskolánk régi tanára, Sofia Lehto ünnepi beszéde nyitja, Sofia családja immáron a második generáció óta viszi a tudomány és nevelés fáklyáját. Parancsolj, Sofia.... *(Súgva)* Rajta, előre... Gyerünk...

Taps. Sofia fellép a színpadra...

SOFIA *(sírva fakad)* Egy olyan kis falusi boltról szeretnék beszélni önöknek... ahol minden elképzelhető lehet kapni, a petárdától az óvszerig... akarom mondani, a csillag... a paradicsomig... *(Feldühödik)* Nem, az igazság az, hogy az iskolánkat be akarják zárni, és bele akarják olvasztani egy nagyobb „intézménybe”. Ez az igazság.

IGAZGATÓNŐ A „hazugság” szó talán mégis jobban illene rá...

SOFIA Ő megtiltotta, hogy beszéljek erről, nehogy valakinek ideje legyen megakadályozni. De ez az igazság...

IGAZGATÓNŐ Rendben... Elismerem, hogy volt szó ilyen irányú tervekről. És akkor most üdvözöljék a színpadon Tyttit az 5.c-ből. Tessék! Hallgassuk meg az ő előadásában Sibelius *Finlandiáját*... Sofia... Idejőnnél egy pillanatra... Tytti, folytasd, kérlek.

Tytti furulyálni próbál. Sofia és az Igazgatónő üvölt egymással

SOFIA Ebből világosan látszik, mi történik, ha olyan embert ültetnek az igazgatói székbe, akinek nincs tanári múltja. Téged csak a hatalomvágy hajt!

IGAZGATÓNŐ Tytti, játssz csak tovább... Te tisztában vagy azzal, hogy milyen helyzetben pattogsz? Én mindent megtettem, hogy az ámokfutásod abban a kávézóban nehogy mások fülébe jusson.

SOFIA Én ezt azonnal láttam rajtad, ahogy betetted ide a lábaid. Már azelőtt eladtát minket, ezt az iskolát. Ott ül a félelem a szemedben. Csak a számokkal törődsz, és a saját fizetéseddel, és közben félsz, hogy elveszíted a pozíciódat! Bűdös fasiszta! *(A közönséghez)* Az események ezután a következő fordulatot vették: Az iskola órája nyolcat ütött. Az iskolagondnok füрге léptekkel közeledett a színpad felé. Tytti abbahagyta a furulyázást, rám nézett. Az igazgatónő felemelte a kezét, és az arcomba vágott.

Az Igazgatónő megüti Sofiát az iskola dísztermének színpadán

IGAZGATÓNŐ *(Tytti és Sofia sír)* Tytti, játssz csak tovább... Játsszáll... Elnézést ezért a kis közjátékért... Játssz tovább... Elég nagy nyomás nehezedett sajnos ránk az utóbbi időben itt a munkahelyünkön... Játsszáll... És most, kérem, tekintsek meg ünnepi élőképünket... Tytti, a fenébe már az a furulyával... Rendben, köszönjük, mehetsz...

SOFIA *(a közönséghez)* Még álltam ott bögve egy kicsit, aztán hazavonzoltam magam. Emmi és Julia egy hét múlva elvitt vacsorázni, hogy bocsánatot kérjenek, mert nem jöttek el az ünnepélyre... Egy kicsit túl sokat ittunk, és különösebbnél különösebb kalandok hosszú sora után a rendőrök gyűjtöttek be minket, hűvösre kerültünk.

19. JELENET

SOFIA, EMMI ÉS JULIA A FOGDÁBAN

Be vannak rúgva

SOFIA Neeem... Engedjenek ki! Hogy fogom ezt megmagyarázni Markusnak... vagy a diákjaimnak... Nem... Engedjenek ki! És, úristen, a gyerekeimnek... Mami részegen a rácsok mögött... Emberségünkben aláznak meg bennünket! Engedjenek ki!... Pekka?

JULIA Ki az a Pekka?

SOFIA Hát az a barátságos zsarú! Aki engem vezetett elő... Pekka, engedj ki.

EMMI Mért a plafonnal kiabálsz?

SOFIA Hát, csak van itt egy kamera vagy valami...

EMMI És merre bujkál a filmstáb?

SOFIA Phuh... Kezdek pánikba esni... Ez az ajtó tényleg zárva van...

EMMI Persze hogy zárva. Ez a lényeg a dologban. Mi foglyok vagyunk, ők őrök... Reggel ki fognak engedni. Nekünk nem új, mi Juliával éjszakáztunk már a rácsok innenső oldalán.

SOFIA Ne már.

EMMI De bizony hogy igen... Ez az egyes számú közellenség itt egyszer erőszakkal elvitt egy ilyen tüntetésre, s megostromoltunk valami szőrmeüzletet. Két öreg ménike volt benn, teljesen paffok voltak. Csak álltak ott keresztbe tett kézzel, miközben húsz punk ripityára törte a kirakatukat. Ezután a dutyiban töltöttünk egy éjszakát... Kenyéren és vízen... úgyhogy köszönöm, Julia, hogy, hála neked, gazdagabb vagyok e tapasztalattal.

JULIA Minek jöttél velünk?

EMMI Minek mentem?! Anya kényszerített.

JULIA Na, ez új nekem.

EMMI Ha hiszed, ha nem, bébiszitternek mentem veled. Nem ártott volna, ha ma is azt játszom. Csak azért repültünk abból az étteremből, mert neked muszáj volt azt az egyszemélyes figyelmeztető akciót tartanod.

JULIA Én csak azon a véleményen voltam, hogy minden étteremben kell lennie biobornak az itallapon. És udvariasan javasoltam nekik, hogy a jövőben tartsanak ilyet raktáron.

EMMI Lebuziztad a pincért, és szándékosan kiöntötted a bort az asztalra. Egész este, már az elejétől taccs voltál.

JULIA Soha életemben nem buziztam le senkit. Egyszerűen jól éreztem magam. Sofia megbocsátotta a lógásunkat. És ezenkívül személyes, külön bejáratú ünnepelnivalóm is volt.

EMMI Konkrétan milyen külön bebaszott ünnepelnivalód?

JULIA Nem mondtam, hogy pályabúcsúztató partit tartok? Tudod, nem épp szabályosan szereztem neked azokat a gyógyszereket, és ezt nem nézték túl jó szemmel, amikor meg nagyon nekem estek, és azt a szót hallottam emlegetni, hogy figyelmeztetés, akkor úgy döntöttem, kilépek...

Azt mondtam nekik, hogy csesszék meg, és ápolják maguk a gyógyósaikat, agyó!

EMMI Bocsnát, ez most akkor az én hibám?

JULIA Nem... Mondtam egy szóval is? Én igazság szerint boldog vagyok. Nálad viszont mi ez a búval baszott fej egész este?

EMMI Ühüm, hát, csak hogy tudjátok, Leo gyerekelhelyezési pert indított ellenem. Jövő héten lesz a tárgyalás, és ez a kis dutyikaland nem valószínű, hogy javítja az esélyeimet.

JULIA Miii?

SOFIA Ez borzasztó...

EMMI (Sofiához) Szóval köszönöm, Sofia. Mi az istenért kellett odacipelned minket a temetőbe őrjöngeni?

SOFIA Én... anyámmal akartam találkozni.

JULIA Tipikus eset, hogy amikor meghal valaki, úgy érzed, annyi mindent nem mondhattál el neki.

SOFIA Áh, ti ezt nem értitek, nem is fogjátok... Úgy érzem, hogy ő olyan nekem, mint egy ilyen hatalmas izé... kőtömb, ami ott tornyosul előttem kikerülhetetlenül, akármit is csinálók!

JULIA Úgy látszik, te nem érted. Ez úgy van, hogy a nő önbecsülése az anyja önbecsülésére épül. És azt hiszem, hogy nálatok a mamádnak is gondjai voltak ezzel. Bizonyára neki is az volt az érzése, hogy az anyja ott tornyosul előtte, mint egy nagy... izé.

EMMI Annyiszor elmondtam neked: ne engedd, hogy parancsolgasson. Még a halálos ágyán is úgy patogatott maga körül, mint egy kosárlabdát. És most még te jársz ki a sírjához zokogni és bocsánatért könyörögni.

SOFIA Én nem zokogtam! Én le akartam HÁNYNI a sírját.

JULIA Na, és mi akadályoz? Gyerünk!

SOFIA Mi van? Itt mégis hova hányjak?

JULIA (Sofia elé teszi a vedret) Hova-hova, jesszusmária... Mondjuk, ide. Ez itt az anyád. Gyerünk!

SOFIA Nem is tudom...

EMMI Nem is tudom. Még a képzeletbeli anyádat sem mered lehányni.

SOFIA Dehogynem merem!

JULIA Akkor gyerünk már!

SOFIA Bööö... Nem jön...

EMMI Majd én belehányok akkor!

SOFIA Mit képzelsz, nem fogod leokádni az anyámat! Legyen az, hogy... Ti ott maradtok. Mi volna, ha ezt így megfordítanám... és ráülnék...

EMMI Eez naccerű, kotolj csak ott anyucin csendben, és vigyázz, nehogy kiszökjön a veder alól!

SOFIA Hogy lehetsz ilyen szemét. Ez nekem nagyon fontos.

EMMI Ez nekem nagyon fontos.

SOFIA Utánozol engem?

EMMI Utánozol engem?

SOFIA Mért vagy ilyen utálatos?

EMMI Mée-mé-mé-mé mi mé?

SOFIA Ne utánozz!

EMMI Ne utánozz!

SOFIA Fejezd be, mert megütlek!

EMMI Paaapapapapa. Úgyse fogsz megütni, nem mersz.

SOFIA Fejezd be, vagy kapsz egyet.

EMMI Áh, szerintem te ott a kávézóban sem ütöttél meg senkit. Nem is mernél... Csak adtad a nagyot, hogy rád figyeljünk.

Sofia pofon vágja

Áúúú!!!

SOFIA Emmi... Ne színészkedj, csak simogatás volt. Csak a kezedet érte... Odatetted a kezéd...

Csend. Julia alszik

Mért van az, hogy örökké leszólod Julia pasasait, és minden gondolatát kritizárod?

EMMI Amikor kicsi voltam, a nap nálunk úgy kezdődött, hogy apa újságot olvasott, és közben lenyomta az ő mindennapi felszólalását a világ igazságtalansága ellen. Julia pedig anyánál lakott, ami egyébként furcsa, mert ő is pont ugyanolyan, mint apa. Julia csodálta az idealizmusát, és nem látta az igazságot. Apa olyan ember volt, aki mindenképpen felsőbbrendűnek tartotta magát, közben pedig magáról sem tudott gondoskodni. Nahát tizenöt éves korában, egy tüntetésesdi után, a győzelmi bulin Julia leitta magát. Teljesen kiütve találtam rá a hálóban, egy alak épp dugta, ő pedig fel se fogta, mi történik... Akkor hazacipeltem, és sosem mondtam ezt el neki... Én mentettem ki onnan...

JULIA Ezt minek kellett elmondanod?

SOFIA Szóval mégsem aludtál?!

JULIA Minek mondtad ezt el?

EMMI Csak azért, mert Julia problémája az, hogy vakon beleszeret mindenféle alakokba. Semmi önvédelmi ösztön. Szerelmes lesz, megkergül, szenved, nyalogatja a sebeit, de aztán minden kezdődik előről. Erről szól az egész élete. Én próbálom távol tartani az ilyen eszelősöktől, de úgy tűnik, ő pont azt akarja, hogy újra és újra szétessen a kártyavára...

SOFIA De hát... nem azt mondtad, hogy ez a mozis fickó az első, akit igazán szeretsz?

EMMI Francokat! Ez volt körülbelül a százmilliomodik első igaz szerelme. Én már nem is bírom újra és újra végighallgatni, hogy ez most tényleg az igazi, és miért van az, hogy mások két marokkal kapnak, neki pedig pipettával csepegtetik a boldogságot. A szerelmeiből él... Érzelmi maszturbáns... Juliánál mindig ugyanaz a képlet. Belezúg valakibe, de a következő szempillantásban már árkon-bokron túl van. Igazából én figyelmeztettem ezt a mozis fickót veled kapcsolatban. Elmondtam, hogy Julia soha nem gondolja komolyan. Hogy ez van...

JULIA Csak hogy tudjátok. Összeköltözünk. Elválík. Megkapom én is azt, amiről Sofia beszélt.

EMMI Nem hiszem.

JULIA Jézusom... Csak úgy süt rólad az irigység. Mérföldekről. Szeretnél te is fülig szerelmes lenni és belevetni magad az érzések zúrzavarába. Hánykolódni, fetrengegni benne, ameddig csak lehet. Belefeledkezni, belerévülni, eldobni mindent, ami megszokott, és befogadni mind egy cseppig azt a szerelmet, amiben ember csak részesülhet!

EMMI Juhúú... Csak nem magához a sittes trójai Helénához van szerencsém?

JULIA Inkább fogd be. Emmi életében nem volt szerelmes. Ez az igazság. Soha nem volt hozzá mersze! Amikor annak a nőnek szétverted a képét... akkor is magadat ütötted! Ez volt az egyedüli módja, hogy megszabadulj Leótól!

EMMI Zseniális diagnózis! Profi terapeutát üdvözölhetünk körünkben, zenekar, tust kérünk!

JULIA Sokkal könnyebb mártírkodó seggfejként élni életed végéig, mint olyan emberként, aki mer nevetni, szeretni és valóban törődni másokkal!

EMMI Mit akarsz ezzel mondani?

JULIA Sohasem szeretted senkit, még Leót sem.

SOFIA Julia, elég.

JULIA És ez nem az első alkalom volt, hogy gyógyszereket szereztem neki. Lassan öt éve azokon él! És tudod, mit?... Alig hiszem, hogy képes vagy akár Siirit is szeretni!

EMMI (sírva fakad) Elég, soha többé nem akarlak látni.

JULIA Részemről oké.
EMMI Julia, ne haragudj... Nekem nem megy egyedül!

20. JELENET

JULIA ELHAGYJA A FÉRFIT

Julia rendelőjében

JULIA (a közönséghez) Utoljára mentem be a munkahe-lyemre, kiüríteni a fiókjaimat, amikor egyszer csak belé-
pett egy régi ismerős.

TÜZES FÉRFI Mégis mit jelentsen ez? A recepció s azt
mondja, már nem dolgozol itt. Hogyhogy? Csak nem rúg-
tak ki?

JULIA Hát... de. Elég bonyolult...

TÜZES FÉRFI Micsoda? Ez egyszerűen nem lehet igaz! Ezt
nem tehetik! Figyelj! Az lesz, hogy én bemegyek, és el-
mondom nekik. Te vagy a legjobb terapeutájuk, senki nem
segített nekem annyit, mint te. (Kimegy)

JULIA (a közönséghez) Ekkor értettem meg. Végre leesett a
tantusz...

A Félős férfi lép be

FÉLŐS FÉRFI Bocsnat... Valamit rosszul csináltam?...

JULIA Te nem.

A Tüzes férfi visszajön

TÜZES FÉRFI Ez nem lehet igaz, épp most, amikor a leg-
nagyobb szükségem volna rád... Julia, Julia... Már megint
áll a bál otthon... Vettem egy új autót, és elutazunk... El
kellene vinnem a családot a nyaralóba, megjavítani a csó-
nakot... Nem tudom... Ez az én életem ez tiszta *Keserű méz*
à la Roman Polanski... Amikor a feleségemmel vagyok,
utánad vágyom, amikor veled, a feleségem után. És nem-
csak a szereplők, olyan veled, mint az a hajó ott a nyílt
tengeren, vagyis hát mint az a férfi a tolószékben, csak
pszichikailag értem. Mintha egy ilyen pszicho-tolószékbe
juttattam volna magam. Az életem kész káosz. Mit nézel?

JULIA (a közönséghez) Sokk helyzetben gyors döntésekre van
szükség. (A férfihez) Mond neked valamit az a név, hogy
Naomi Klein?

FÉLŐS FÉRFI Igen...

TÜZES FÉRFI Aha-aha... Az a modell... A hosszú lábú...

JULIA Nem. (A közönséghez) Ebben a pillanatban értettem
meg. Miért fordítottam hátat ennek az ő félős énjének?
Nekem valahogy össze kellett volna hoznom ezt a két olda-
lát, hogy kommunikálni tudjanak egymással. Nagy hibát
követtem el. (A Félős férfihez) Sajnálom, hogy nem segítet-
tem.

TÜZES FÉRFI Dehogynem, hogyan segítenél... Eszméletlen
sokat!

JULIA Jobban tennéd... tenné, ha távol tartaná magát tő-
lem... Nagyon távol... Én nagyon rosszat teszek magának!

TÜZES FÉRFI Héé, figyelj... Én nem úgy értettem, hogy ne
találkozzunk, bár épp rosszul áll otthon a szénám...
Lehetne úgy is, hogy, mondjuk, minden második héten ta-
lálkozzunk, egy szállodában...

JULIA Nem. Ül le egy kicsit, és hallgass rám! Most menj
haza, csücsülj le otthon a díványra, és hallgatózz picit be-
felé... És ha onnan belülről hallasz egy hangot, akkor jó.
Ha pedig nem hallasz semmit, akkor kérj segítséget.

TÜZES FÉRFI (félősen) De én, én szeretlek.

JULIA Légy szíves, menj ki...

TÜZES FÉRFI Hülye picna... Bazdmeg. (Kimegy, majd visz-
szalép egy pillanatra) Meg kell mondanom, most kissé úgy
érezem magam, mintha megerőszkoltak volna.

21. JELENET

EMMI A BÍRÓSÁG ELŐTT

EMMI (a közönséghez) Egy héttel a kis dutyidilink után azon
vettem észre magam, hogy a bíróság előtt kell számot adnom
az életemről. Leo kizárólagos felügyeletet kért Siiri fölött.

BÍRÓ 1 Mekkora lakással rendelkezik?

EMMI Ötvennégy négyzetméter. Azaz két szoba, konyha.

BÍRÓ 2 Hány órát dolgozik egy héten?

EMMI Mondjuk, úgy harmincnegyőlétől negyvennyolc óráig...

BÍRÓ 1 Múlt héten öt különböző lapban jelent meg cikke, ha
nem tévedek?

EMMI Igen... Elég elfoglalt voltam mostanában...

BÍRÓ 2 Milyen gyakran viszi magával Siirit, amikor interjú
megy készíteni?

EMMI Nem... azaz néha.

BÍRÓ 1 Leo Saari szerint igen gyakran...

EMMI Hát... öö... Az igaz, hogy néha óvoda után egyenesen
megyünk...

BÍRÓ 2 Milyen hosszán kell ilyenkor Siirinek az autóban vá-
rakozenia?

EMMI Sohasem hagyom Siirit egyedül az autóban.

BÍRÓ 1 Leo Saari szerint igen.

BÍRÓ 2 Leo Saari követte önt az óvodától.

EMMI (a közönséghez) Követett... de hát... Én egyszerűen
nem bírtam felfogni, hogy tehetett ilyet. Az ügyész nyil-
vánvalóan minden lépésemről tudott, és az utóbbi hetek-
ben éjjel-nappal dolgoztam, hogy az ártatlanságomat bizo-
nyítsam. És különben is, nekem muszáj dolgoznom, hogy
a kétszázezer eurós lakáshitelt törleszteni tudjam.

BÍRÓ 1 Hány percet vesz igénybe egy ilyen interjú?

EMMI Hány percet? Hú, mondjuk, úgy fél... Esetleg egy órát.

BÍRÓ 2 Leo Saari szerint Siiri nem kap mindennap meleg
ételt.

EMMI Ööö... Siiri egy kicsit speciális eset, ami azt illeti, ő
szereti a szendvicset... Nem mindig főzünk meleget este...
(A közönséghez) Múlt héten bedöglött a gáztűzhelyem...
Szegény embert az ág is... Hogy a francba tud minden így
egyszerre összejönni.

BÍRÓ 1 Hogyan tudná jellemezni a jelenlegi lelkiállapotát?

EMMI Köszönöm kérdését... Jól érzem magam... Semmi ba-
jom... Teljesen rendben vagyok... Csak ez a kis tárgyaló-
termi drukk...

BÍRÓ 2 Legyen szíves, nyugodjon meg, és üljön le. Leo Saari
szerint ön könnyen elveszti a fejét...

EMMI Nem veszttem el a fejem, csak elmondom, amit gon-
dolk.

BÍRÓ 1 Önt elítélték már korábban erőszakos viselkedésért.

EMMI Az réges-régen történt, és már tisztázásra került!

BÍRÓ 2 A férje azt kéri, hogy vesse alá magát pszichológiai
vizsgálatnak. Beleegyeznek?

EMMI Mii? Nem, persze hogy nem egyezem bele. Én nem
vagyok bolond. Hihetetlen... Egy nő, ha egyszer erőszako-
san viselkedik, máris örült. Az erőszakos férfi csak amo-
lyan negatív társadalmi jelenség! (A közönséghez) Ekkor a
terem felől ismerős röhögés ütötte meg a fülem. Leo ült ott
azzal az önelégült vigyorral az arcán. Abban a pillanatban
esett le nekem... Mért azt a nőt ütöttem meg, mi az iste-
nért... Leónak kellett volna bemosnom egyet... Te rohadt
szemét, úgy beverem a pofád!!!

BÍRÓ 1 A bíróság rövid szünetet rendel el.

22. JELENET

SOFIA ÉS JULIA TANÚSKODIK A BÍRÓSÁG ELŐTT

EMMI *(a közönséghez)* Juliát és Sofiát is beidéztek tanúnak. Minden tőlük telhető megtettek, hogy segítsenek, de csak tovább rontottak a helyzeten.

JULIA Elnézést, én Emmi testvére vagyok valóban... de nem értem, miért vagyok itt.

SOFIA Én tanár vagyok, két gyerekem van, és bizton állíthatom, hogy senki sem szereti Siirit jobban, mint az édesanyja.

JULIA Na jó, tényleg levert volt... És én szereztem azt a receptet neki... Igen, de ezt az ügyet tudtommal nem itt kéne tárgyalni.

SOFIA Hát... öö... az elmúlt hónapban Siiri max háromnégy... ötször volt nálunk... Tényleg nem többször.

JULIA ...Igen, és Emmi megtudta, hogy Leo, hogy már a terhessége idején megcsalta őt, és hogy ilyen nőügyekből több is volt azóta... Ki ne lenne levert ezek után?

SOFIA Háát, lehet, hogy tízszer volt ott Siiri, Leo csak tudja, ha már leskelődött...

JULIA Emmi nem erőszakos. Emmi szenvedélyes!

SOFIA És az nem Emmi hibája volt, hogy rács mögé kerülünk. Én akartam a temetőbe menni.

JULIA Rendben, lehet, hogy Emmi valóban beleverte annak a nőnek a fejét az asztalba... Az is lehet, hogy ötször egymás után... de nem emlékszik, mert részeg volt...

SOFIA Hiszen én is ütöttem már meg úgy egy férfit, hogy nem is ismertem!

JULIA Hát nem tudják felfogni? Ott az a sok iskolai lövöldözés világszerte. Ugyanezeket a gyógyszereket használták azok is... És mégsem beszél erről senki!

EMMI Aztán megint rám került a sor... Felálltam, és próbáltam tőlem telhetően megvédeni magam. Én őszintén, én a világon mindennél jobban szeretem Siirit, és tudom, hogy az életem most nem tűnik...

Emmit félbeszakítják

BÍRÓ 2 A bíróság meghozta döntését. Leo Saarinak ítéljük a kizárólagos felügyeleti jogot Siiri felett, az anyának pedig kétszeri láthatási jogot biztosítunk havonta.

EMMI Az események ezután a következő fordulatot vették: Kirohantam a tárgyalóteremből. A nap teljesen elvakított. Hazamentem. Lesepertem a padlóra minden könyvet a polcokról. Egy rúgással ripityára törtem az üvegasztalt, és közben csak az járt az agyamban: Hogy is képzeltem, hogy megkaphatom Siirit? Én? Teljesen igazuk volt. Beteg vagyok. Ott felejttem a saját gyerekemet, ahol érem. Verekszem. És mindenekelőtt a végsőkéig próbálok elbújni az igazság elől, nem ismerem el, hogy segítségre van szükségem, különben ennek nem lesz jó vége.

23. JELENET

SOFIA ÉS A VOLT IGAZGATÓNŐ UGYANARRA AZ ÁLLÁSRA PÁLYÁZIK

SOFIA Május 30-án bezárták az iskolánkat. Hamarosan meghirdették az új, nagy iskolában az igazgatói állást. Az utolsó körben már csak ketten maradtunk versenyben.

IGAZGATÓNŐ Szia, Sofia! Jobban vagy? Bocs, de meg kell mondanom, nem értem, hogy képzeled, hogy egyáltalán eséllyel indulsz erre az állásra. Oké, nem szóltam... Sok szerencsét!

SOFIA Hogy érti ezt?

IGAZGATÓNŐ Az erőszakos múltadat figyelembe véve...

SOFIA Ja, igen... Ezt meg is akartam köszönni. Hiszen mindent megtett, hogy senki se tudja meg azt a dolgot. Azt viszont kétszáz ember kísérte figyelemmel, ahogy bekevert nekem ott az iskolai ünnepélyen.

IGAZGATÓNŐ Sofia drágám... Nézz magadra... Egy ilyen kis mamlasz, mint te... Édesanyád vajon mit szólna, ha most látna... Az igazi vezetőket egészen más fából faragták. Egy vezetőnek felelősséget kell vállalnia az emberekért, s hideg fejjel kell irányítania őket és az intézményt, melyet a gondjaira bízta.

Sofia a közönséghez kezd beszélni az Igazgatónő szövege közben

SOFIA Hallgattam, mit beszél, és kővé meredtem... Ott állt előttem, mint egy nagy... izé, és mozdulni sem bírtam tőle.

IGAZGATÓNŐ *(Sofiához intézi a következőt)* Nahát, ha végül mégis úgy fordul a dolog, hogy te kapod meg ezt az állást, akkor nagyon szeretném látni, hogy küzdöd le azt a rengeteg anyagi akadályt. Mit bámulsz?

SOFIA *(a közönséghez)* Nem tudom, mi történt velem, de egyszerűen elkezdett kavarogni a gyomromban a spagetti, amit Markus főzött aznap.

IGAZGATÓNŐ Az isten szerelmére, Sofia kedves, te nem vagy jól. *(Megkínálja kávéval)* Tessék, igyál egy kortyot, s aztán menj haza.

SOFIA *(lehányja az Igazgatónőt)* Broáááá...

IGAZGATÓNŐ A kurva életbe, Sofia, az új ruhám! Nem igaz! Mit művelsz?! Ez egy exkluzív modell! Marimekko... Teljesen tönkretetted... Most mit csináljak? Mindjárt be kell oda mennem... Mit csináljak, Sofia? Segíts már!

SOFIA *(a közönséghez)* Rögtön be is hívták, nem volt ideje eltüntetni a nyomokat a ruhájáról... Én ott maradtam, és nyugodtan vártam a soromra.

24. JELENET

SOFIA AKCIÓBAN. A ZÁRÓ ESEMÉNYSOR

SOFIA Eltelt fél év, régóta nem találkoztunk Emmivel és Juliával, amikor elhívtam őket egy kávéra.

JULIA Lehet... De szerintem Sofia az a fajta igazgató, aki teret enged az új gondolatoknak, és meghallgatja mások véleményét.

SOFIA Jó, de ha nincs elég pénz, akkor Sofiának igazgatóként el kell döntenie, hogy melyiket szüntessék meg: a bevándorló-diákok zenészcsoportját vagy az íróműhelyt.

JULIA Még mindig nem érted... Sofia nem fogja megszüntetni egyiket sem.

EMMI Figyelj, egy igazgatónak vállalnia kell a felelősséget, döntenie kell, még ha sírni volna inkább kedve, akkor is.

SOFIA Igen, én vállalom is. És volna egy olyan megoldási javaslatom, hogy Emmi, te irányíthatnád azt az íróműhelyt nálunk. Hetente egyszer. Mivel úgy sincs most semmi munkád.

JULIA Zseniális ötlet!

EMMI Hm, Juliának sincs munkája.

JULIA Nincs, de Sofia téged kérdezett először, és különben is... Áh, nem fogjátok kitalálni... Magánpraxist akarok nyitni.

EMMI Micsoda fantasztikus ötlet! Akkor senki sem tart majd ellenőrzés alatt, és nyugodtan kürogathatsz az elmebetegségeid!

SOFIA Emmi, gondolkozz a dolgon... Valamit biztosan tudunk majd fizetni is... De nem emiatt hívtalak ma ide titeket, hanem... Valójában mert egy nagyon furcsa dolog történt velem ma reggel. Villamossal mentem munkába, és egyszer csak felszállt oda a kocsí végébe egy ilyen fiatalabb

pasas, jól beállítva. Elkezdett üvöltöni és rondán szitkozódni. Végül nekiesett egy idősebb hölgy táskájának, rángatta, a nő meg sírva fakadt. Senki sem mert közbelépni. Na, erre nekem felforrt az agyvizem, felálltam, és elindultam a férfi felé, közben azt fontolgattam, hogy hogy is fogom leütöni ott, azon a szűk helyen.

JULIA Mii? Nem mondod...

EMMI Nem lehet igaz...

SOFIA Nem-nem, várjatok... A villamos ekkor megállt, és két biztonsági őr szállt fel az egyik ajtón. Én gyorsan leszálltam közepén. A szívem majd kiugrott a helyéről, és előntött a forróság. Aztán gyalogoltam vagy három kilométert a suliiig. Egyszerűen nem értem, hamarosan ott tartok, hogy ki sem tehetem a lábam otthonról, mert megint valaki torkának ugrom. Mit szóltok hozzá?

JULIA Neem, nem érdemes ilyesmin rágódnod, hiszen ez csodálatra méltó, hogy mennyire felvállalod a rád háruló társadalmi felelősséget.

EMMI Hogy mit?... Mit dumálsz?... Felelősséget?... Szerintem ez az a pont, ahol a te vilájobbító elveid zátonyra futnak.

JULIA Hogy érted ezt?

EMMI Felelősséget vállalok és ütök... Ez történik. A gyűlölet gyűlöletet szül... Ez a napnál is világosabb.

JULIA Mondja a hős lovagina...

EMMI Ide figyelj, ha én a villamoson vagy metrón ülök, és valaki elkezd játszani az eszét, akkor én seperc alatt lelépek a hátsó ajtón, ennyit!

JULIA És hagyod, hogy a többiek tovább szenvedjenek... Ne is haragudj, de miféle dolog ez!

EMMI Mért, mit kellene tenni? *Taxisofőr 2 és fél?* Elő a retikülből a revolvért, és kiloccsantod az agyát?

JULIA Nyilván... Odamehetsz például ahhoz az emberhez, és megpróbálhatsz beszélni...

EMMI A fejszés gyilkossal...

JULIA ...Megőrülök... Ki se nyitom a számat, és ez az elmebeteg már beledumál.

SOFIA Hé! Fejezzétek be! Én csak szerettem volna beszélni róla... Talán csak picit megijedtem a saját reakciómtól... Ne veszekedjünk... Rendben?

JULIA Persze hogy nem. Csak beszélgetünk...

EMMI Persze hogy igen. Mi nem szoktunk veszekedni...

SOFIA Ti?! Nem?!

EMMI Mi volt ez? Egy prima kis vita. Fontos dolgokról...

Szünet

SOFIA És Siiri hogy van...

EMMI Kösz, jól... nagyjából egyenlően osztottuk be Leóval, hogy mikor kinél van... Ennyiben legalább engedett az az őstulok. Siiri... csodálatos kölyök... Jövő héten lesz hatéves. Meeghalok, olyan gyönyörű, olyan... pont, mint én...

JULIA Hoztam most Siirinek egy fantasztikus könyvet. Külföldről. Tele van képekkel: bolygók, csillagok. Imádja.

EMMI Aha, és esténként olyanokat kérdez, hogy a fülem szétáll tőle.

JULIA Az csak jó. Nehogy már berozsdásodjanak a természettudományos ismereteid.

SOFIA És merre is jártál te?

JULIA Barcelonában... Egy pasival...

SOFIA Nem igaz! Micsodaa?... Ilyen hirtelen?... És miféle pasival? Volt az az előző, a mozis fickó, ez most inkább dokfilmes típus?

JULIA Én inkább azt mondanám, hogy ez egy sima pasas.

EMMI Sima pasas – jól hangzik. Illik hozzád.

A zene felerősödik

Julia, elmondanád azért még, hogy te hogy kezdeményeznél társalgást valakivel, aki őrjöng a buszon?

JULIA Hát... öö... higgadtan próbálnék közelíteni hozzá...

EMMI Mi az, hogy higgadtan?...

JULIA Mit tudom én... Veszek egy mély lélegzetet, és...

SOFIA Julia, nem veszed észre, hogy Emmi csak kötözködik veled?

JULIA Te csak kötözködsz velem?

EMMI Hát, egy kicsit, de csak szeretetből.

SOFIA És az események ezután a következő fordulatot vették: Julia és Emmi Siiri közelgő születésnapját kezdték tervezgetni. Sofia elmerült egy szelet mesés répatorta majszolgáltatásában. A szél egy falevelet kergetett a kávéház ablaka előtt, a pincér az asztalokat törölgette, egy öreg bácsi pedig elaludt a kávéházi kanapén. Ezenkívül nem történt semmi említésre méltó.

VÉGE

ELŐADÁSI JOGOK:

Näytelmäkulma – Nordic Drama Corner Oy

Meritullinkatu 33 E, FIN 00170 Helsinki
tel. +358 9 251121 64, fax +358 9 251121 65,
e-mail: office@dramacorner.fi